

**Votaziun dal pievel dals
24 da settember 2017
Explicaziuns dal Cussegl federal**

- 1 Conclus federal davart la segirezza alimentara (cuntraproposta directa a l'iniziativa dal pievel «Per la segirezza alimentara» ch'è vegnida retratga)**
- 2 Conclus federal davart la finanziaziun supplementara da la AVS tras in augment da la taglia sin la plivalur**
- 3 Lescha federala davart la refurma da la prevenziun da vegliadetgna 2020**

Video da votaziun:
www.admin.ch/videos

Davart quai vegni votà

Conclus federal davart la segirezza alimentara (cuntra-proposta directa a l'iniziativa dal pievel «Per la segirezza alimentara» ch'è vegnida retratga)

**Emprim
project**

Il provediment da la populaziun cun victualias duai esser garanti er en l'avegnir. Il nov artitgel costituziunal pretenda che la Confederaziun stgaffeschia las premissas necessarias per quest intent.

Infurmaziuns davart quest project	paginas	4–11
Text da votaziun	pagina	8

Il segund project (midada costituziunala) ed il terz project (midada da lescha) pertutgan la prevenziun da vegliadetgna. Els èn colliads in cun l'auter: La refurma entra en vigur mo, sche tuts dus projects vegnan acceptads.

Conclus federal davart la finanziaziun supplementara da la AVS tras in augment da la taglia sin la plivalur

**Segund
project**

Lescha federala davart la refurma da la prevenziun da vegliadetgna 2020

**Terz
project**

Ils dus projects duain segirar las rentas da la AVS e da la prevenziun professionala obligatorica cun agid da mesiras da distgargia e d'entradas supplementaras. La refurma unifitgescha la vegliadetgna da renta dals umens e da las dunnas tar 65 onns. A medem temp pussibilitescha ella il pensiunament flexibel tranter 62 e 70 onns e meglierescha la prevenziun da vegliadetgna da personas che lavuran a temp parzial e che han entradas bassas.

Infurmaziuns davart quest project	paginas	12–62
Text dal conclus federal	paginas	24–25
Text da la lescha federala	paginas	26–62

Conclus federal davart la segirezza alimentara (cuntraproposta directa a l'iniziativa dal pievel «Per la segirezza alimentara» ch'è vegnida retratga)

La dumonda da votaziun è:

Vulais Vus acceptar il conclus federal dals 14 da mars 2017 davart la **segirezza alimentara**? (Cuntraproposta directa a l'iniziativa dal pievel «Per la segirezza alimentara» ch'è vegnida retratga)

Il Cussegl federal ed il parlament recumondan d'acceptar la midada da la Constituziun.

Il Cussegl naziunal ha acceptà il project cun 175 cunter 5 vuschs e 10 abstenziuns, il Cussegl dals chantuns cun 36 cunter 4 vuschs e 4 abstenziuns.

Il pli impurtant en furma concisa

L'iniziativa federala dal pievel «Per la segirezza alimentara» è vegnida lantschada da l'Uniun purila svizra ed inoltrada l'onn 2014. Ella vuleva che la Confederaziun rinforzia il provediment da la populaziun cun victualias producidas en Svizra. Bain han il Cussegl federal ed il parlament renconuschì la gronda impurtanza da la segirezza alimentara, els n'han dentant betg sustegnì l'iniziativa. Ord lur vista era l'iniziativa drizzada memia fitg sin la produenziun svizra ed i n'era betg cler, tge che las iniziantas ed ils iniziants spetgavan exactamain da la Confederaziun. Perquai ha il parlament elavurà sco cuntraproposta in nov artitgel costituziunal che cuntegna ina formulaziun pli precisa e che metta la segirezza alimentara sin in fundament pli vast. Suententer ch'il parlament ha approvà cleramain la cuntraproposta, ha il comité d'iniziativa retratg sia iniziativa.

Situaziun da partenza

Il nov artitgel costituziunal sustegna las finamiras da la politica agrara actuala. El fixescha, co ch'il provediment da la populaziun svizra cun victualias duai vegnir segirà a lunga vista. En quest connex resguarda el tut ils stgalims dal champ fin sin maisa, da la pura e dal pur fin a la consumenta ed al consument. Il provediment duai vegnir segirà cun victualias svizas, ma er cun products importads.

Finamira dal project

Il Cussegl federal ed il parlament recumondan d'acceptar l'artitgel costituziunal. Cun orientar l'agricultura e l'economia alimentara pli fitg al martgà e cun sviluppar quests secturs en moda duraivla duai vegnir garantì ch'il provediment da la populaziun cun victualias saja sufficient er en l'avegnir.

Puntg da vista dal
Cussegl federal e dal
parlament

Il project da votaziun en detagl

Segirezza alimentara vul dir che la populaziun haja da tut temp access ad ina quantidad suffizienta da victualias pajablas e d'auta qualidad. En Svizra è quai oz il cas. Ma er en pajais prosperaivel sco la Svizra n'è il providiment da la populaziun cun victualias betg ina chausa che sa chapescha da sezza.

Segirezza alimentara
en Svizra

Perquai incumbensescha il nov artitgel costituziunal la Confederaziun da stgaffir las premissas per che la segirezza alimentara en Svizra restia garantida a lunga vista. L'artitgel resguarda l'entira chadaina da victualias dal champ fin sin maisa. El determinescha las suandantas tschintg pitgas che han ina impurtanza particulara per nosssa segirezza alimentara:

Concept cumplexiv

- Ina premissa impurtanta per la segirezza alimentara èn basas per la produenziun agricula sco terren cultivabel u aua, ma er know-how. Il nov artitgel suttastritga la protecziun dal terren cultivabel: Mo sche surfatschas e terrens utilisads da l'agricultura vegnan mantegnids, èsi pussaivel da producir victualias er en l'avegnir.
- La produenziun indigena da victualias è ina pitga impurtanta da nosssa segirezza alimentara. Ella duai esser adattada a las cundiziuns localas, per ch'ils systems ecologics na vegnian betg surchargiads. Las resursas disponiblas sco terren, aua e substanzas nutritivas duain vegnir nizzegiadas en moda effizienta. Quai contribuescha al success da l'agricultura e gida er a proteger ed a mantegnair las resursas.

Segirar las basas
da produenziun

Produenziun economica
adattada a las
cundiziuns localas

- L'agricultura e l'economia alimentara da la Svizra (dapli davart questa noziun en la chascha qua sutvart) ston pudair sa far valair meglier sin il martgà. Lur purschida duai vegnir dirigida pli pauc tras il stadi, percenter pli fitg tras il martgà. La purschida duai s'orientar en emprima lingia tenor ils basegns da las consumentas e dals consuments. Ils acturs da l'agricultura e da l'economia alimentara duain nizzegiar las schanzas sin ils martgads svizzers ed esters sco interprendiders che ageschan en atgna responsabladad.
- La Svizra è dependenta da l'import da victualias e da meds da produczion agriculs sco maschinas, diesel e ladim. Bunas relaziuns commercialas cun l'exteriur èn perquai centralas per nosssa segirezza alimentara. Sche la Confederaziun sto prender decisiuns en quest sector, duai ella resguardar aspects economics, ecologics e socials. En quest connex sto ella observar il dretg commercial internaziunal.
- En Svizra finescha circa in terz da las victualias en il rument. Cun reducir ils ruments da victualias, per exempel cun sensibilisar pli fitg la populaziun, po vegnir sminuì il consum da resursas. Er cun declerar meglier products producidos en moda persistente po vegnir promovì in consum che schanegia meglier las resursas. Las consumentas ed ils consuments na duain dentant betg vegnir avugadads, mabain daventar conscients da lur responsabladad.

L'agricultura e l'economia alimentara s'orienteschan al martgà

Relaziuns commercialas transconfinalas e durabilitad

Schanegiar resursas en connex cun victualias

Agricoltura ed economia alimentara

L'agricultura e l'economia alimentara cumpiglian tut ils stgalims da la chadaina da victualias davent da la produczion da semenza e da ladim sur la produczion, l'elavuraziun e la distribuzion da victualias fin al consum da talas. Sco ultim stgalim tutga er il recicladi da ruments alimentars tar questa chadaina.

Text da votaziun

Conclus federal davart la segirezza alimentara (cuntraproposta directa a l'iniziativa dal pievel «Per la segirezza alimentara»)

dals 14 da mars 2017

L'Assamblea federala da la Confederaziun svizra,
sa basond sin l'artitgel 139 alinea 5 da la Constituziun federala¹,
sunter avair examinà l'iniziativa dal pievel
«Per la segirezza alimentara» ch'è vegnida inoltrada ils 8 da fanadur 2014²,
sunter avair gi' invista da la missiva dal Cussegl federal dals 24 da zercladur 2015³,
concluda:

I

La Constituziun federala vegn midada sco suonda:

Art. 104a⁴   Segirezza alimentara

Per garantir il provediment da la populaziun cun victualias stgaffescha la Confederaziun premissas per:

- a. la garanzia da la basa per la produenziun agricula, en spezial il terren cultivabel;
- b. ina produenziun da victualias ch'è adattada a las cundiziuns localas e che dovra las resursas en moda effizienta;
- c. in'agricultura ed in'economia alimentara ch'èn orientadas al martgà;
- d. relaziuns commerzialas transcunfinalas che gidan a sviluppar en moda duraivla l'agricultura e l'economia alimentara;
- e. in diever da victualias che spargna resursas.

II

Questa cuntraproposta vegn suttamesa a la votaziun dal pievel e dals chantuns. Sche l'iniziativa dal pievel «Per la segirezza alimentara» na vegn betg retratga, vegn la cuntraproposta suttamesa a la votaziun dal pievel e dals chantuns ensemen cun l'iniziativa tenor la procedura prevista en l'artitgel 139b da la Constituziun federala.

¹ CS 101

² Fegl uffizial federal 2014 6135

³ Fegl uffizial federal 2015 5753

⁴ Il numer definitiv da quest artitgel vegn fixà da la Chanzlia federala sunter la votaziun dal pievel; en quest connex coordinescha ella la numeraziun cun las ulteriuras disposiziuns vertentas da la Constituziun federala.

Las tractativas en il parlament

L'iniziativa «Per la segirezza alimentara», lantschada da l'Uniun purila svizra, vuleva che la Confederaziun rinforzia il provediment da la populaziun cun victualias producidas en moda diversifitgada e persistenta en Svizra. Plinavant pretendeva ella che la Confederaziun prendia mesiras per mantegnair il terren cultivabel e per realisar ina strategia da qualitat. Ultra da quai dueva la Confederaziun procurar che la lavur administrativa en l'agricultura saja pitschna e che la segirezza per far investiziuns vegnia meglierada.

En il parlament hai dà in vast consens davart il fatg che la segirezza alimentara saja in tema impurtant. Intensivamain è vegnida discutada la dumonda, co ch'il provediment cun victualias possia vegnir segirà a lunga vista. Las aderentas ed ils aderents da l'iniziativa han renvià a la situaziun difficila da l'agricultura svizra ed han pretendì dal stadi ch'el sustegnja pli fitg la produenziun svizra. Las adversarias ed ils adversaris eran da l'avis che «segirezza alimentara» na dastgia betg vegnir messa a pèr cun «produenziun svizra», perquai ch'er victualias e meds da produenziun importads contribueschian ina part a la segirezza alimentara. Els temeivan che l'iniziativa, che n'è betg formulada cleramain ord lur vista, pudess manar ad ina politica agrara retrograda, vul dir ad in augment da la produenziun sin donn e cust da l'ambient, a dapli controlla statale ed ad ina izolaziun economica pli gronda envers l'exteriur.

Sin basa da quai ha il parlament elavurà in agen artigel costituziunal, pia ina cuntraproposta directa a l'iniziativa, che resguarda tenor ses avis tut las pitgas impurtantas da la segirezza alimentara. Cun in concept complessiv – dal champ fin sin maisa – duai il provediment cun victualias vegnir segirà a lunga vista sin il stgalim da la costituziun. La cuntraproposta sustegna las finamiras da la politica agrara actuala. Ella na stgaffescha naginas basas per novas subvenziuns en l'agricultura e na mida er betg la cumpetenzza dals chantuns per la protecziun da la cuntrada cultivada.

Suenter ch'il Cussegl naziunal ed il Cussegl dals chantuns avevan acceptà cleramain la cuntraproposta, han las iniziantas ed ils iniziants retratg lur iniziativa. Uschia voteschan il pievel ed ils chantuns mo pli davart la cuntraproposta indirecta dal parlament.

Ilis arguments dal Cussegl federal

La segirezza alimentara è ina chausa che stat zunt fitg a cor er al Cussegl federal. El era dentant da l'avis che l'iniziativa «Per la segirezza alimentara», lantschada da l'Uniun purila svizra, na saja betg adattada per segirar a lunga vista il provediment cun victualias ed ha perquai refusà questa iniziativa. Percunter sustegna el la cuntraproposta dal parlament, e quai cunzunt per ils suandants motivs:

La populaziun svizra sto avair da tut temp access ad ina quantidad suffizienta da victualias saunas e pajablas. Per che quai saja il cas er per las generaziuns vegnintas, duai vegnir integrà en la Constituziun federala in artitgel prospectiv per la segirezza alimentara.

Segirezza alimentara
en la Constituziun
federala

Per il Cussegl federal èsi impurtant ch'il provediment da la populaziun possa vegnir segirà cun victualias svizras, ma er cun victualias importadas. Quai cun resguardar ils aspects economics, ecologics e socials en Svizra sco er a l'exteriur. Il nov artitgel costituziunal ademplescha questa pretensiun. El stat per in'agricultura ed economia alimentara che s'orientescha al martgà, ch'è duraivla e ch'è entretschada sin plaun naziunal ed internaziunal.

Concept general
equilibrà

La segirezza alimentara è auta en Svizra. L'agricultura svizra ha producì ils ultims onns sin in nivel da record, e l'import da victualias funcziuna bain. Il nov artitgel costituziunal conferma la politica federala prosperaivla dals ultims decennis. El stat per in'agricultura ed economia alimentara moderna ch'è preparada per las sfidas da l'avegnir.

Segirezza alimentara
sin aut nivel –
er en l'avegnir

Per tut quests motifs recumondan il Cussegl federal ed il parlament d'acceptar il conclus federal davart la segirezza alimentara.

Conclus federal davart la finanziaziun supplementara da la AVS tras in augment da la taglia sin la plivalur

La dumonda da votaziun è:

Vulais Vus acceptar il conclus federal dals 17 da mars 2017 davart la **finanziaziun supplementara da la AVS tras in augment da la taglia sin la plivalur?**

Il Cussegl federal ed il parlament recumondan d'acceptar la midada da la Constituziun federala.

Il Cussegl naziunal ha acceptà il project cun 101 cunter 92 vuschs e 4 abstenziuns, il Cussegl dals chantuns cun 27 cunter 18 vuschs e 0 abstenziuns.

Lescha federala davart la refurma da la prevenziun da vegliadetgna 2020

La dumonda da votaziun è:

Vulais Vus acceptar la Lescha federala dals 17 da mars 2017 davart la **refurma da la prevenziun da vegliadetgna 2020?**

Il Cussegl federal ed il parlament recumondan d'acceptar la Lescha federala davart la refurma da la prevenziun da vegliadetgna 2020.

Il Cussegl naziunal ha acceptà il project cun 100 cunter 93 vuschs e 4 abstenziuns, il Cussegl dals chantuns cun 27 cunter 18 vuschs e 0 abstenziuns.

Il pli impurtant en furma concisa

Il conclus federal davart la finanziaziun supplementara da la AVS tras in augment da la taglia sin la plivalur e la Lescha federala davart la refurma da la prevenziun da vegliadetgna 2020 èn colliads in cun l'auter: La refurma entra en vigur mo, sche tuts dus projects vegnan acceptads.

La prevenziun da vegliadetgna è l'ovra sociala la pli impurtanta da la Svizra. Sia stabilitad finanziaria è periclitada, perquai che annadas cun bleras naschientschas cuntanschan ils proxims onns la vegliadetgna da pensiun, perquai che la durada probabla da la vita crescha e perquai ch'ils tschains èn enormamain bass.

Situaziun da partenza

La refurma da la prevenziun da vegliadetgna 2020 duai garantir las rentas ed adattar la prevenziun da vegliadetgna al svilup da la societad. Cun respargns e cun entradas supplementaras duai la AVS vegnir tegnida en equilibr fin a la fin dal proxim decenni. La tariffa da conversiun minimala vegn reducida pass per pass per stabilisar la prevenziun professiunala obligatorica. Grazia a mesiras tar la prevenziun professiunala e grazia ad in augment da las novas rentas da la AVS per 70 francs per mais duai il nivel da las rentas da vegliadetgna vegnir mantegnì. La vegliadetgna da renta da las dunnas vegn augmentada pass per pass dad actualmain 64 onns a 65 onns. La refurma pussibilitescha in pensiunament flexibel tranter 62 e 70 onns.

Finamira da la refurma

La refurma vegn cumbattida da pliras varts. Ils ins crititgeschan che la vegliadetgna da renta pli auta da las dunnas e che la taglia sin la plivalur pli auta na sajan betg socialas. Els han fatg in referendum cunter la Lescha da refurma. Auters crititgeschan che la refurma extendia la AVS empè da spargnar e ch'ils problems finanziaus vegnian mo spustads.

Critica envers
la refurma

Per il Cussegl federal e per il parlament è ina refurma da la prevenziun da vegliadetgna urgentamain necessaria suenter 20 onns, durant ils quals ella n'è mai vegnida repassada en

Puntg da vista dal
Cussegl federal e dal
parlament

moda fundamentala. La refurma da la prevenziun da vegliadetgna 2020 garantescha il nivel da las rentas, porscha la flexibilisaziun empermissa gia daditg e serra largias tar la prevenziun. Ina prevenziun da vegliadetgna stabila è ina basa impurtanta per il svilup social ed economic da la Svizra.

La 1. e la 2. pitga da la prevenziun da vegliadetgna vegnan reformadas

La prevenziun da vegliadetgna da la Svizra sa basa sin trais pitgas. La 1. pitga è la AVS. Ella procura che la populaziun è protegida da povradad en la vegliadetgna, eventualmain er grazia a prestaziuns supplementaras. La 2. pitga è la prevenziun professiunala. Ensemen cun la AVS duai ella pussibilitar da cuntinuar en moda commensurada cun il standard da viver usità. La 3. pitga è la prevenziun privata, cun la quala vegnan cuvrids basegns individuals supplementaras.

La refurma da la prevenziun da vegliadetgna 2020 cumpiglia la AVS e la part obligatorica da la prevenziun professiunala. Questa part obligatorica pertutga las entradas annualas tranter 21 150 ed 84 600 francs. Per questa part fixescha la lescha prestaziuns minimalas. Passa 80 pertschient da las lavurantas e dals lavurants han però ina prevenziun professiunala che va sur quest obligatori ora, perquai che lur cassa da pensiun prevesa meglras prestaziuns u perquai ch'ellas ed els gudognan dapli. En questa part suobligatorica pon las cassas da pensiun determinar per gronda part sez-zas da la tariffa da conversiun ed adattar ella a las midadas da las cundiziuns generalas. Bleras han gia fatg quai. La refurma na mida qua nagut.

Infurmaziuns detagliadas davart la refurma sin:
www.altersvorsorge2020.ch

La refurma en detagl

Davart il conclus federal davart la finanziaziun supplementara da la AVS tras in augment da la taglia sin la plivalur e la Lescha federala davart la refurma da la prevenziun da vegliadetgna 2020 vegni votà separadamain. Ma els furman in'unica refurma ed èn colliads in cun l'auter. Sch'in project vegn refusà, fa tut la refurma naufragi. Il conclus federal è ina midada costituziunala. Perquai sto el vegnir approvà dal pievel e dals chantuns, per ch'el possa entrar en vigor. La lescha federala percunter sto vegnir acceptada mo dal pievel, per ch'ella saja valaivla.

La prevenziun da vegliadetgna tutga tar ils progress socials ils pli impurtants da la Svizra. Sias pitgas las pli impurtantas èn la AVS e la prevenziun professiunala. Perquai che lur finanziaziun n'è betg garantida, èn periclitadas las rentas. Suenter 20 onns senza refurmas complessivas sto la prevenziun da vegliadetgna vegnir adattada urgentamain a pretenziuns futuras.

Ils proxims onns vegnan las annadas dals onns 1950 e 1960, nua ch'i ha dà bleras naschientschas, en la vegliadetgna da pensiun. Pervia da quest augment da rentas novas creschan fermamain ils custs da la AVS. Vitiers vegn ch'ìls umans survegnan lur rentas da vegliadetgna durant in temp pli lung, perquai ch'els vivan pli ditg.

Perquai n'èn las entradas e las expensas da la AVS betg pli en equiliber. Mo grazia als tschains sin la facultad da la AVS ha pudì vegnir impedì in deficit l'onn passà. Senza refurma creschissan svelt ils deficits annuals da la AVS: Sia facultad vegniss consumada, e las rentas na fissan betg pli garantidas.

La finanziaziun da la prevenziun da vegliadetgna è periclitada

AVS: dapli rentas, retratgas pli ditg

Las rentas da la AVS n'èn betg garantidas

En la prevenziun professiunala spargnan las personas cun activitad da gudogn per lur atgna renta. Actualmain però datti – sin donn e cust da las personas cun activitad da gudogn – ina redistribuziun che n'è betg prevista en la lescha. Ellas ston gidar a pajar ina part da las rentas currentas. Il motiv per quai èn ils tschains bass sin il martgà da chapital e la durada probabla da la vita pli lunga. Ils retgavs sin ils dabuns da vegliadetgna èn memia pitschens per cuntanscher las rentas garantidas per lescha.

2. pitga: redistribuziun sin donn e cust da las personas cun activitad da gudogn

La refurma da la prevenziun da vegliadetgna 2020 cumbatta en moda coordinada cunter ils problems da la AVS e da la prevenziun professiunala obligatorica. Mo sche las finanzas da la AVS e da las cassas da pensiun èn en equilibr, pon las rentas da vegliadetgna currentas e futuras vegnir garantidas. Quai è la finamira la pli impurtanta da la refurma: L'atezza da las rentas da vegliadetgna garantidas per lescha duai vegnir mantegnida.

Finamira impurtanta da la refurma: garantir l'atezza da las rentas

Suenter 20 onns senza in repassament fundamental adatta la refurma la prevenziun da vegliadetgna als basegns dals umans. Ella stgaffescha las premissas per in pensiunament flexibel e pass per pass tranter 62 e 70 onns. Tgi che lavura vinavant sur 65 onns ora, po meglierar vinavant las rentas da la AVS e da la prevenziun professiunala. Uschia duai l'activitad da gudogn en la vegliadetgna daventar pli attractiva, e per l'economia duain star a disposiziun vinavant las forzas da lavur ch'ella dovra adina pli savens.

Pensiunament flexibel e pass per pass

Cun la refurma survegnan um e dunna ina vegliadetgna da renta unitara da 65 onns. Quella è la grondezza da referiment per il pensiunament flexibel e vegn perquai designada da nov sco vegliadetgna da referenza: En questa vegliadetgna vegn pajada la renta da la AVS e da la prevenziun professiunala senza deducziuns u supplements. La vegliadetgna da referenza da las dunnas vegn auzada pass per pass da 64 onns a 65 onns. Ils onns 2018–2021 s’augmenta ella mingamai per 3 mais.

Medema vegliadetgna da renta da 65 onns per um e dunna

La largia da finanziaziun da la AVS duai vegnir serrada cun duas mesiras: Primo survegn la AVS tut il retgav dal pertschient da la taglia sin la plivalur che vegn incassà gia oz a favur da la AVS. La Confederaziun renunzia a sia part da quai. Secundo va il retgav dad ulteriurs 0,6 pertschients da la taglia sin la plivalur a la AVS: A partir da l’onn 2018 survegn ella 0,3 puncts procentuals che van fin a la fin da l’onn 2017 anc a la AI. Uschia resta la taglia sin la plivalur vinavant tar 8,0 pertschient. A partir da l’onn 2021 survegn la AVS il retgav da 0,3 puncts procentuals supplementars. Per quest intent vegn la taglia sin la plivalur auzada ad 8,3 pertschient. Las tariffas da la taglia sin la plivalur pli bassas per ils bains dal diever quotidian e per l’hotellaria s’augmentan mo per 0,2 pertschient.

Augment da la taglia sin la plivalur per la AVS

En la prevenziun professiunala determinescha la tariffa da conversiun tge renta che resulta dal dabun da vegliadetgna spargnà. Per la part obligatorica prescriba la lescha ina tariffa da conversiun che na dastga betg vegnir sutpassada. Questa tariffa da conversiun minimala importa actualmain 6,8 pertschient e vegn sbassada cun la refurma a 6,0 pertschient. Quai vegn fatg ils onns 2019–2022 en quatter pass da mingamai 0,2 puncts procentuals. Il nivel da la renta duai tuttina vegnir mantegni. Per quai procuran las suandantas mesiras da cumpensaziun en la prevenziun professiunala ed en la AVS.

2. pitga: sbassament da la tariffa da conversiun minimala

Sco cumpensaziun vegnan augmentads en la prevenziun professiunala il salari assicurà e las bunificaziuns da vegliadetgna. Questas duas mesiras ensemen procuran ch'in dabun pli grond stat a disposiziun tar il pensiunament. En cas da persunas sut 45 onns vegni garantì cun questa gulivaziun che l'autezza da la renta vegn mantegnida, schebain che la tariffa da conversiun vegn sbassada. Per persunas a partir da 45 onns (generaziun transitorica) percenter na resta betg temp avunda per augmentar suffizientamain lur dabun da vegliadetgna. Perquai survegnan ellas ina garanzia dal possess actual.

Gulivaziun en
la prevenziun
professiunala

L'autra part da la gulivaziun vegn fatga en la AVS cun augmentar la nova renta da vegliadetgna per 70 francs per mais, pia per 840 francs per onn. Ultra da quai vegn auzà il cunfin sura da las rentas da la AVS da conjugals dad actualmain 150 sin 155 pertschient d'ina renta da vegliadetgna maximala. Conjugals survegnan uschia ensemen almain 140 e maximalmain 226 francs dapli renta da la AVS per mais, pia almain 1680 e maximalmain 2712 francs dapli per onn. Per financiar questas duas mesiras vegnan augmentadas per l'emprima giada dapi passa 40 onns las contribuziuns per la AVS: A partir da l'onn 2021 s'augmentan ellas per patrunas e patruns sco er per lavurantas e lavurants per mintgamai 0,15 pertschient.

Gulivaziun en la AVS

Per las rentas currentas n'ha la refurma naginas consequenzas. Tgi che retira gia oz ina renta da la cassa da pensiun n'è betg pertutgà dal sbassament da la tariffa da conversiun. Perquai na dovri naginas mesiras da gulivaziun per las persunas pensiunadas odiernas, ed ellas na ston er betg pajar per questa refurma. Las rentas da la AVS vegnan adattadas vinavant a la chareschia ed al svilup dals salaris.

Las rentas currentas
n'èn betg pertutgadas

Cun la refurma vul la Confederaziun serrar largias da la prevenziun da persunas che lavuran a temp parzial u che gudognan pauc. Quai pertutga bleras dunnas. Tgi che ha mo ina prevenziun professiunala modesta, survegn ina renta pli gronda da la cassa da pensiun. Tgi che n'ha nagina prevenziun professiunala, survegn grazia a la renta pli gronda da la AVS er ina meglieraziun. Tuttas duas mesiras effectueschan che las persunas pensiunadas futuras n'èn betg uschè dependentas da prestaziuns supplementaras.

Serrar largias en
la prevenziun

A lavurantas e lavurants a partir da 58 onns porta la refurma ina megla segirezza en quai che riguarda la prevenziun professiunala. Sch'ellas ed els perdan lur piazza, pon ellas ed els restar da nov en lur cassa da pensiun e survegnan da quella pli tard ina renta da vegliadetgna. Oz èn ellas ed els savens sfurzads da retrair il dabun da vegliadetgna e da l'administrar sin atgna ristga.

Megla protecziun
per persunas
dischoccupadas
pli veglias

Tut questas mesiras duain garantir las rentas da vegliadetgna cun tegnair en equiliber la AVS fin a la fin dal proxim decenni e cun stabilisar la prevenziun professiunala. Senza refurma creschissan ils problems finanziaus da la prevenziun da vegliadetgna ad in crescher. En refurmas pli tard na stuess betg mo vegnir restabili l'equiliber da la AVS, mabain stuessan er anc vegnir reducids gronds deficits e puspè augmentadas las reservas.

Senza refurma dessi
gronds problems

Las tractativas en il parlament

En il parlament è la refurma vegnida discutada intensivamain. Incontestà era ch'ina refurma da la prevenziun da vegliadetgna è necessaria ed urgenta: I ston vegnir prendidas ad ura mesiras per tegnair finanzialmain en equiliber la AVS e la prevenziun professionala sco er per adattar la prevenziun da vegliadetgna als basegns midads dals umans. Cun cleras maioritads han il Cussegl naziunal ed il Cussegl dals chantuns approvà las midadas en connex cun la vegliadetgna da referenza: l'unificaziun a 65 onns per umens e per dunnas e la flexibilisaziun dal pensiunament tranter 62 e 70 onns.

In vast consens era avant maun tar tut las partidas per il fatg ch'il nivel da las rentas da vegliadetgna sto restar sco ch'el è. Nagin n'ha mess en dumonda ch'il sbassament da la tariffa da conversiun minimala sto vegnir gulivada. En moda cuntraversa è però vegnida discutada la moda e maniera, co che questa gulivaziun stoppia vegnir realisada per las novas rentas. Ina maioritad dal Cussegl dals chantuns ha approvà in model, nua ch'ina part da la gulivaziun vegn realisada sur la prevenziun professionala e nua che la differenza restanta vegn cumpensada cun auzar las novas rentas da la AVS per 70 francs per mais. Ina maioritad dal Cussegl naziunal ha preferì ina soluziun cun ina gulivaziun unicamain en la prevenziun professionala. Questa differenza è restada fin a la fin da la debatta parlamentara, e la finala è sa fatg valair il model dal Cussegl dals chantuns cun ina pitschna maioritad er en il Cussegl naziunal. Areguard la finanziaziun supplementara percenter èn las duas chombras sa cunvegnidas en la medema votaziun d'augmentar pass per pass la taglia sin la plivalur per 0,6 puncts procentuals, sco ch'il Cussegl naziunal aveva proponì. Il Cussegl dals chantuns aveva proponì oriundamain 1 punct procentual.

En il decurs da la debatta ha il Cussegl naziunal laschè crudar in'uschenumnada regla da stabilisaziun. Quella avess previs d'augmentar la vegliadetgna da la AVS fin a 67 onns e d'augmentar la taglia sin la plivalur per 0,4 puncts procentuals, sche las reservas da la AVS crudassan sut 80 pertschient d'ina expensa annuala.

Ils arguments dal comité da referendum

NA a l'auzament da la vegliadetgna da renta!

NA al sbassament da las rentas!

Cun la prevenziun da vegliadetgna 2020 vegniss auzada la vegliadetgna da renta da las dunnas sin 65 onns. Quai è inacceptabel! I na dat numnadamain nagins buns motivs, pertge che cassieras, lavurantas e secretarias, ch'èn savens spussadas pervia d'ina dira vita da lavur, duain schaschinar anc in onn pli ditg. Questa mesira n'ha da far nagut cun l'egualitad tranter dunna ed um; l'egualitad è mo ina stgisa. Percunter promovess la mesira la dischoccupaziun, er a disfavour dals giuvens. Ultra da quai èsi savens fitg stentus da tschertgar ina lavur cun 55 onns e dapli. E la finala faschess questa mesira mo via per il proxim pass: l'auzament da la vegliadetgna da renta sin 67 onns per tuttas e tuts.

A las personas pensiunadas dad oz na porta la prevenziun da vegliadetgna 2020 naginas meglieraziuns – betg in rap! Er las passa 2,2 milliuns personas pensiunadas èn confruntadas cun il fatg che las premias da las cassas da malsaus s'augmentan senza fin e sminueschan lur entradas disponiblas, entant che las rentas stagneschan. Sche la taglia sin la plivalur, ch'è la taglia la pli nunsociala da tuttas, vegniss auzada sco previs, daventassan questas perditas anc pli grondas.

Gnanc a las personas pensiunadas futuras garantescha la prevenziun da vegliadetgna 2020 il nivel da lur rentas. Tar las dunnas èsi evident: Oz survegnan ellas en media ina renta da la AVS da 2000 francs per mais. Sch'ellas retschavessan la AVS in onn pli tard, perdessan ellas 24 000 francs. Cun il supplement da 70 francs ch'è previs cun la prevenziun da vegliadetgna 2020 stuessan ellas cuntanscher ina vegliadetgna da 94 onns per cumpensar questa perdita ... Ma er per ils umens n'han quests 70 francs strusch ina impurtanza en vista a la reduenziun actuala massiva da las rentas da la cassa da pensiun. E las personas las pli basegnusas, ch'èn dependentas da prestaziuns supplementaras, na survegnan betg in franc dapli ...

Votai 2x NA!

Ulteriuras infurmaziuns sin www.touchepasamaretraite.ch/deutsch/

Ilis arguments dal Cussegl federal

Da pudair daventar vegl en dignitad e cun ina segirezza materiala è fitg impurtant per ils umans. Ma suenter 20 onns senza refurmas cumplexsivas perdan la AVS e la prevenziun professiunala obligatorica pli e pli l'equiliber finanziel. Cun la refurma da la prevenziun da vegliadetgna 2020 pon vegnir stabilisadas questas duas pitgas. Ella segirescha las rentas, garantescha lur nivel actual, impedescha deficits e moder-nisescha la prevenziun da vegliadetgna. Il Cussegl federal sustegna il project en spezial per ils suandants motifs:

Ils umans en Svizra duain pudair sa fidar ch'il nivel da las rentas da vegliadetgna resta sco ch'el è. Quai cuntanscha la refurma cun ina soluziun generala equilibrada.

Il nivel da las rentas
vegn mantegnì

La refurma impedescha che la AVS sto far gronds deficits il proxim decenni. Senza cuntramesiras na fissan las rentas betg pli garantidas a vista mesauna. Cun respargns e cun entradas supplementaras vegn segirada la AVS.

La finanziaziun da la
AVS vegn segirada

En la prevenziun professiunala obligatorica datti ina redistribuziun zuppada e malgista sin donn e cust da las persunas cun activitad da gudogn. Schebain che mintga persuna spargna per sasezza, serva oz ina part dal retgav sin ils dabuns da vegliadetgna a gidar a finanziair las rentas da las persunas gia pensiunadas. La refurma reducescha considerablmain questa redistribuziun cun sbassar la tariffa da conversiun. Grazia a mesiras da gulivaziun vegn il nivel da las rentas però mantegnì per tuttas e tuts.

La redistribuziun
malgista vegn
reducida fermamain

La refurma serra largias en la prevenziun da vegliadetgna da persunas che gudognan pauc u che lavuran a temp parzial. Da quests progress profitan en spezial las dunnas ch'èn pertutgadas fermamain da la refurma, perquai che la vegliadetgna da renta vegn augmentada. Surproporzionalmain savens lavuran dunnas a temp parzial e lur rentas da la cassa da pensiun èn en media 60 pertschient pli bassas che quellas dals umens.

Progress socials
importantants

Suenter 20 onns senza refurma vegn la prevenziun da vegliadetgna adattada a las realitads da lavur e da vita dals umans. La refurma pussibilitescha da vegnir pensiunà en moda flexibla e pass per pass tranter 62 e 70 onns.

Adattaziuns a
midadas socialas

Il Cussegl federal ed il parlament han lavurà 5 onns vi da questa refurma per ina prevenziun da vegliadetgna stabila cun progress socials. Sche quest cumpromiss equilibrà e gist fa naufragi, na vegn a temp util strusch chattada in'otra soluziun acceptabla per la maioritad. Senza cuntramesiras creschan però ils deficits en la AVS onn per onn svelt ed ils problems en la 2. pitga na vegnan betg schliads. Cun la refurma vul il Cussegl federal perquai rinforzar a temp la prevenziun da vegliadetgna per il proxim decenni e garantir uschia las rentas.

Cumpromiss
equilibrà e gist

Per tut quests motivs recumondan il Cussegl federal ed il parlament d'acceptar il conclus federal davart la finanziaziun supplementara da la AVS tras in augment da la taglia sin la plivalur e la Lescha federala davart la refurma da la prevenziun da vegliadetgna 2020.

Text da votaziun

Conclus federal davart la finanziaziun supplementara da la AVS tras in augment da la taglia sin la plivalur

dals 17 da mars 2017

*L'Assamblea federala da la Confederaziun svizra,
suentar avair gi invista da la missiva dal Cussegl federal dals 19 da november 2014¹,
concluda:*

I

La Constituziun federala² vegn midada sco suonda:

Art. 130 al. 3ter e 3^{quater}

^{3ter} Per garantir la finanziaziun da l'assicuranza per vegls e survivents pon las tariffas da la taglia sin la plivalur vegnir augmentadas per maximalmain 0,6 puncts procentuals.

^{3quater} Il retgav dals augments tenor ils alineas 3 e 3ter vegn assegnà cumplainamain al fond da cumpensaziun da l'assicuranza per vegls e survivents.

Art. 196 cifra 14 al. 6 e 7

14. Disposiziun transitorica tar l'art. 130 (Taglia sin la plivalur)

⁶ Per garantir la finanziaziun da l'assicuranza per vegls e survivents augmenta il Cussegl federal – sa basond sin l'artitgel 130 alinea 3ter – il 1. da schaner 2018 las tariffas da la taglia sin la plivalur sco suonda, sch'il princip da l'unificaziun da la vegliadetgna da referenza dals umens e da las dunnas en l'assicuranza per vegls e survivents ed en la prevenziun professiunala è francà en la lescha:

- a. la tariffa normala per 0,3 puncts procentuals;
- b. la tariffa speziala per prestaziuns d'alloschament per 0,1 puncts procentuals.

⁷ Per garantir la finanziaziun da l'assicuranza per vegls e survivents augmenta il Cussegl federal – sa basond sin l'artitgel 130 alinea 3ter – la tariffa normala per 0,3 puncts procentuals, uschespert che la vegliadetgna da referenza dals umens e da las dunnas è unifitgada en l'assicuranza per vegls e survivents ed en la prevenziun professiunala; il medem mument adatta el proporziunalmain la tariffa reducida e la tariffa speziala per prestaziuns d'alloschament.

¹ Fegl uffizial federal 2015 I

² CS 101

Finanziaziun supplementara da la AVS tras in augment da la taglia sin la plivalur. COF

II

¹ Quest conclus vegn suttamess a la votaziun dal pievel e dals chantuns.

² Il Cussegl federal fixescha l'entrada en vigur.

Text da votaziun

Lescha federala davart la refurma da la prevenziun da vegliadetgna 2020

dals 17 da mars 2017

L'Assamblea federala da la Confederaziun svizra,
sunter avair gi' invista da la missiva dal Cussegl federal dals 19 da november 2014¹,
concluda:

I

La Lescha federala davart l'augment da las tariffas da la taglia sin la plivalur en favur da la AVS tenor l'aggiunta vegn acceptada.

II

Il decret qua sutvart vegnan midads sco suonda:

1. Cudesch civil svizzer²

Remplazzament d'ina expressiun

*En la marginala ed en l'alinea 1 dals artitgels 124 e 124a vegn
«vegliadetgna da renta» remplazzada tras «vegliadetgna da
referenza».*

*Art. 89a al. 6 frasa introductiva, cifra 1a, 2, 2a, 5a, 5b, 24 ed al. 7
frasa introductiva*

⁶ Per fundaziuns per il provediment dal personal, ch'èn activas sin il champ da la prevenziun per vegls, survivents ed invalidad e ch'èn suttamessas a la Lescha dals 17 da december 1993³ davart la libra circulaziun (LFLP), sco er tenor il senn per instituziuns tenor l'artitgel 1 alinea 4 LFLP valan ultra da quei las suandantas disposiziuns da la Lescha federala dals 25 da zercladur 1982⁴ davart la prevenziun professiunala per vegls, survivents ed invalidad (LPP) davart:

1a. l'attribuziun da las personas a la AVS (art. 5 al. 1);

¹ Fegl uffizial federal 2015 I

² CS 210

³ CS 831.42

⁴ CS 831.40

2. la vegliadetgna minimala per retrair la prestaziun da vegliadetgna e la vegliadetgna maximala per il termin da ses pajament (art. 13 al. 4 e 5);
- 2a. la retratga da la prestaziun da vegliadetgna (art. 13a–13d);
- 5a. la sortida da l'assicuranza obligatorica suenter la cumplenida dal 58. onn da vegliadetgna (art. 47a);
- 5b. *cifra 5a fin ussa*
24. l'agid uffizial e l'agid administrativ (art. 87).

⁷ Per las ulteriuras fundaziuns per il provediment dal personal, ch'èn activas sin il champ da la prevenziun per vegls, survivents ed invaliditad, ma che n'èn betg suttamessas a la LFLP, sco ils uschenumnads fonds da provediment da patruns cun prestaziuns a discreziun u las fundaziuns da finanziaziun, valan mo las suandantas disposiziuns da la LPP:

2. Lescha federala dals 14 da december 1990⁵ davart la taglia federala directa

Art. 37b al. 1 emprima frasa

¹ Sche l'activitad da gudogn independenta vegn smessa definitivamain suenter che la vegliadetgna minimala per retrair la prestaziun da vegliadetgna da la prevenziun professiunala (art. 13 al. 4 emprima frasa da la Lescha federala dals 25 da zercladur 1982⁶ davart la prevenziun professiunala per vegls, survivents ed invaliditad) è cumplenida u pervia d'incapacitad da cuntinuar cun questa activitad en consequenza d'invaliditad, sto la summa da las reservas zuppadas ch'èn vegnidadas realisadas durant ils 2 ultims onns da gestiun vegnir suttamessa a la taglia separadamain da las ulteriuras entradas. ...

Art. 205g Disposiziun transitorica tar la midada dals 17 da mars 2017

Per persunas che han in'activitad da gudogn independenta il mument che la midada dals 17 da mars 2017 entra en vigur vala l'artitgel 37b alinea 1 emprima frasa en la versiun dals 23 da mars 2007⁷ anc durant 5 onns.

⁵ CS 642.11

⁶ CS 831.40

⁷ CULF 2008 2893

3. Lescha federala dals 14 da december 1990⁸ davart l'armonisaziun da la taglia directa dals chantuns e da las vischnancas

Art. 11 al. 5 emprima frasa

⁵ Sche l'activitad da gudogn independenta vegn smessa definitivamain suenter che la vegliadetgna minimala per retrair la prestaziun da vegliadetgna da la prevenziun professiunala (art. 13 al. 4 emprima frasa da la Lescha federala dals 25 da zercladur 1982⁹ davart la prevenziun professiunala per vegls, survivents ed invaliditad) è cumplenida u pervia d'incapacitad da cuntinuar cun questa activitad en consequenza d'invaliditad, sto la summa da las reservas zuppadas ch'èn vegnidas realisadas durant ils 2 ultims onns da gestiun vegnir suttamesa a la taglia separadamain da las ulteriuras entradas. ...

Art. 78g Disposiziun transitorica tar la midada dals 17 da mars 2017

Per persunas che han in'activitad da gudogn independenta il mument che la midada dals 17 da mars 2017 entra en vigur vala l'artitgel 11 alinea 5 emprima frasa en la versiun dals 23 da mars 2007¹⁰ anc durant 5 onns.

4. Lescha federala dals 20 da december 1946¹¹ davart l'assicuranza per vegls e survivents

Art. 1a Assicuranza obligatorica

Assicurads tenor questa lescha èn:

- a. las persunas natiralas cun domicil en Svizra che n'han nagina activitad da gudogn;
- b. las persunas natiralas che han in'activitad da gudogn en Svizra;
- c. ils burgais da la Svizra e dals stadis commembers da la Communitad europeica u da l'Associaziun europeica da commerzi liber che vegnan tramess da la Confederaziun a l'exteriur e che lavuran en servetsch da la Confederaziun, sch'els giaudan privilegis ed immunitads tenor las reglas dal dretg internaziunal;
- d. ils confamgliars da persunas tenor la litera c che accumpognan quellas e che n'han nagina activitad da gudogn;
- e. ils burgais svizzers che lavuran a l'exteriur en servetsch da las organisaziuns internaziunalas, cun las qualas il Cussegl federal ha fatg ina convenziun da sedia e che valan sco patronas en il senn da l'artitgel 12.

⁸ CS **642.14**

⁹ CS **831.40**

¹⁰ CULF **2008** 2893

¹¹ CS **831.10**

Art. 1b Excepziuns da l'assicuranza obligatorica

Betg assicurads n'èn:

- a. ils burgais esters che giaudan privilegis ed immunitads tenor la Lescha federala dals 22 da zercladur 2007¹² davart ils privilegis, las immunitads e las facilitaziuns sco er las contribuziuns finanzialas che la Svizra conceda sco stadi ospitant (LSO) per la lavur ch'els fan uffizialmain per ina instituziun privilegiada sco er ils confamigliars che accumpognan questas persunas e che n'han nagina activitad da gudogn en Svizra;
- b. las persunas cun activitad da gudogn independenta ed ils lavurants da patruns che n'èn betg obligads da pajar contribuziuns e che adempleschan las premissas tenor l'artitgel 1a per in temp relativamain curt.

Art. 1c Cuntinuaziun cun l'assicuranza

¹ Cuntinuar cun l'assicuranza pon:

- a. las persunas che lavuran a l'exteriur per in patrun cun sedia en Svizra e che vegnan salarisads da quel, sch'il patrun dat ses consentiment;
- b. las persunas cun domicil en Svizra che n'èn betg assicuradas en Svizra, perquai ch'ellas han in'activitad da gudogn a l'exteriur;
- c. las persunas senza activitad da gudogn che accumpognan a l'exteriur lur conjugal cun activitad da gudogn assicurà tenor la litera a, tenor l'artitgel 1a litera e u sin basa d'ina cunvegna internaziunala.

² Igl è pussaivel da cuntinuar cun l'assicuranza mo, sche la persuna è stada assicurada directamain avant la cuntinuaziun durant almain 3 onns successivs tenor questa lescha.

³ Il Cussegl federal regla las modalitads da l'admissiun, da la renunzia e da l'exclusiun.

Art. 1d Adesiun a l'assicuranza

Aderir a l'assicuranza pon ils emploiads svizzers d'ina instituziun privilegiada tenor l'artitgel 2 alinea 1 LSO¹³ che giuda privilegis, immunitads e facilitaziuns, nun ch'els sajan assicurads obligatoricamain en Svizra sin basa d'ina cunvegna cun questa instituziun.

Art. 2 al. 1bis, 4, 5 e 5bis

^{1bis} Ad uffants che accumpognan in genitur a l'exteriur, vegnan quintadas vitiers las duradas d'assicuranza da quest genitur en cas da l'adesiun a l'assicuranza il mument che l'obligaziun da pajar contribuziuns cumenza tenor l'artitgel 3, sch'il genitur è stà assicurà tenor l'alinea 1, tenor l'artitgel 1a litera e, tenor l'artitgel 1c alinea 1 litera a u sin basa d'ina cunvegna internaziunala.

¹² CS 192.12

¹³ CS 192.12

⁴ Las contribuziuns da las personas assicuradas cun activitad da gudogn importan 8,7 pertschient da l'entrada decisiva. Las personas assicuradas ston dentant pajar en mintga cas la contribuziun minimala dad 810 francs per onn.

⁵ Las personas senza activitad da gudogn pajan ina contribuziun tenor lur relaziuns socialas. La contribuziun minimala importa 810 francs per onn. La contribuziun maximala correspunda a 25 giadas la contribuziun minimala.

^{5bis} Las personas assicuradas che fan servetsch en la Guardia svizra papala pajan contribuziuns sco personas senza activitad da gudogn. Lur indemnizaziun vegn resguardada sco entrada en furma d'ina renta.

Art. 3 al. 1 ed 1bis

¹ Las personas assicuradas èn obligadas da pajar contribuziuns, uscheditg ch'ellas han in'activitad da gudogn.

^{1bis} Per personas senza activitad da gudogn cumenza l'obligaziun da pajar contribuziuns il 1. da schaner suenter ch'ellas han cumpleni 20 onns. Ella dura fin la fin dal mais che la persona senza activitad da gudogn cuntanscha la vegliadetgna da referenza tenor l'artitgel 21 alinea 1.

Art. 4   *Calculaziun da las contribuziuns*

Las contribuziuns da las personas assicuradas cun activitad da gudogn vegnan fixadas en pertschients da l'entrada ord l'activitad da gudogn dependenta ed independenta.

Art. 5 al. 1, 3 frasa introductiva e lit. b

¹ Da l'entrada ord l'activitad da gudogn dependenta (salari decisiv) vegn incassada ina contribuziun da 4,35 pertschient.

³ Per confamigliars che collavuran vala sco salari decisiv mo il salari en daner blut:

- b. suenter l'ultim di dal mais ch'els han cuntanschi la vegliadetgna da referenza tenor l'artitgel 21 alinea 1.

Art. 6   *2. Contribuziuns dals lavurants da patruns che n'èn betg obligads da pajar contribuziuns*

¹ Ils lavurants d'in patrun che n'è betg obligà da pajar contribuziuns, pajan contribuziuns dad 8,7 pertschient sin lur salari decisiv.

² Las contribuziuns dals lavurants d'in patrun che n'è betg obligà da pajar contribuziuns, pon vegnir incassadas tenor l'artitgel 14 alinea 1, sch'il patrun dat ses consentiment. En quest cas importa la tariffa da contribuziun per il patrun e per il lavurant mintgamai 4,35 pertschient dal salari decisiv.

Art. 8 Contribuziuns d'entradas ord l'activitad da gudogn independenta
1. Princip

¹ Da l'entrada ord l'activitad da gudogn independenta vegn incassada ina contribuziun dad 8,1 pertschient. Per calcular la contribuziun vegn l'entrada arrundada giu sin ils proxims 100 francs. Sche quella importa main che 56 400 francs per onn, dentant almain 9400 francs per onn, sa reducescha la tariffa da contribuziun fin a 4,35 pertschient tenor ina scala degressiva che vegn fixada dal Cussegl federal.

² Sche l'entrada ord l'activitad da gudogn independenta importa 9300 francs per onn u damain, sto la persuna assicurada pajar la contribuziun minimala da 405 francs per onn, nun che questa summa saja gia vegnida pajada sin ses salari decisiv. En quest cas pu ella pretender che la contribuziun per l'activitad da gudogn independenta vegnia incassada tenor la tariffa la pli bassa da la scala degressiva.

Art. 9 al. 2 e 2bis

² L'entrada ord l'activitad da gudogn independenta vegn calculada tras la deducziun dals custs motivads da la fatschenta u da la professiun da l'entrada brutta, en spezial:

- a. tschains sin debits da fatschenta, cun excepziun dals tschains sin participaziuns tenor l'artitgel 18 alinea 2 da la Lescha federala dals 14 da december 1990¹⁴ davart la taglia federala directa (LTFD);
- b. las amortisaziuns e las retenziuns tenor l'artitgel 28 alineas 1 e 2 e l'artitgel 29 LTFD che correspundan a la svalitaziun;
- c. las perditas effectivas e cudeschadas en la facultad da fatschenta durant la perioda da taxaziun;
- d. las contribuziuns ch'il possessur d'ina fatschenta ha pajà durant la perioda da calculaziun ad instituziuns da prevenziun a favur da l'agen personal, sch'igl è exclus che quellas vegnan duvradas cuntrari a l'intent;
- e. las contribuziuns currentas ad instituziuns da la prevenziun professiunala, sch'ellas correspundan a la part usitada dal patron.

^{2bis} Er deducibel è il tschains da l'agen chapital ch'è vegni investì en il manaschi; la tariffa da tschains correspunda a la rendita media annuala dals emprests dals debiturs nazionals betg publics en francs svizzers.

Integrar avant l'art. 9bis

Art. 9a 3. Calculaziun temporal

¹ Las contribuziuns vegnan fixadas per mintga onn da contribuziun. Sco onn da contribuziun vala l'onn chalendar.

² Decisiva per calcular las contribuziuns è l'entrada tenor il resultat da l'onn da gestiun ch'è vegni terminà l'onn da contribuziun. Sche l'onn da gestiun na

¹⁴ CS 642.11

correspunda betg a l'onn da gestiun, na vegn l'entrada betg transformada en in'entrada annuala.

³ Per la deducziun da tschains tenor l'artitgel 9 alinea 2bis vegn resguardà l'agen chapital ch'è vegni investì en il manaschi a la fin da l'onn da gestiun.

Art. 10 titel, al. 1, 1bis e 5

Princip

¹ Las personas senza activitad da gudogn pajan contribuziuns tenor lur relaziuns socialas. Quellas vegnan definidas tenor la facultad e tenor l'entrada en furma da rentas. Tar personas maridadas sto vegnir resguardada la mesadad da la facultad matrimoniala e da l'entrada matrimoniala en furma da rentas matrimonialas.

^{1bis} La contribuziun minimala importa 405 francs, la contribuziun maximala correspunda a 50 giadas la contribuziun minimala. Las personas cun activitad da gudogn che pajan l'onn chalendar – eventualmain inclusiv la contribuziun dal patrun – main che 405 francs, valan sco personas senza activitad da gudogn. Il Cussegl federal po augmentar l'import minimal tenor las relaziuns socialas da la persona assicurada, sche quella n'ha betg permanentain in'activitad da gudogn cumplaina.

⁵ Las autoritads chantunalas da taglia communitgeschan a las cassas da cumpensaziun l'entrada en furma da rentas e la facultad da las personas senza activitad da gudogn ch'ellas han erui.

Art. 10a   *Calculaziun temporal*

¹ Las contribuziuns vegnan fixadas per mintga onn da contribuziun. Sco onn da contribuziun vala l'onn chalendar.

² Sche l'obligaziun da pajar contribuziuns vala durant l'entir onn, vegnan las contribuziuns calculadas sin basa da l'entrada en furma da rentas durant l'onn da contribuziun e sin basa da la facultad dals 31 da december. L'entrada en furma da rentas na vegn betg transformada en in'entrada annuala, sche la renta vegn pajada mo durant ina part da l'onn.

³ Sche l'obligaziun da pajar contribuziuns dura main che 1 onn, vegnan las contribuziuns calculadas en relaziun cun la durada da l'obligaziun da pajar contribuziuns. Decisivas èn l'entrada en furma da rentas transformada en in'entrada annuala e la facultad ch'è vegnida eruida da las autoritads da taglia per l'onn da contribuziun.

⁴ Sche l'obligaziun da pajar contribuziuns dura main che 1 onn, perquai che la vegliadetgna da referenza tenor l'artitgel 21 alinea 1 è vegnida cuntanschida, po il Cussegl federal prevair che la facultad a la fin da l'obligaziun da pajar contribuziuns è decisiva, sche la facultad che las autoritads da taglia han erui divergescha considerablain da quella.

Art. 13   *Autezza da la contribuziun dal patrun*

La contribuziun dal patrun importa 4,35 pertschient da la summa dals salaris decisivs ch'èn vegnids pajads a las personas ch'èn obligadas da pajar contribuziuns.

Art. 14 al. 2, 5 e 6

² Las contribuziuns da l'entrada ord l'activitad da gudogn independenta, las contribuziuns da las persunas senza activitad da gudogn sco er las contribuziuns dals lavurants d'in patron che n'è betg obligà da pajar contribuziuns ston vegnir fixadas e pajadas periodicamain.

⁵ Il Cussegl federal po fixar ch'i na ston vegnir pajadas naginas contribuziuns sin in salari decisiv annual fin a la summa da la renta da vegliadetgna mensila maximala tenor l'artitgel 34; el po excluder questa pussaivladad per tshertas activitads. Il lavurant po dentant pretender en mintga cas ch'il patron paja las contribuziuns.

⁶ Il Cussegl federal po ultra da quai fixar che contribuziuns sin in'entrada annuala ord in'activitad da gudogn independenta exequida en occupaziun accessorica fin a la summa da la renta da vegliadetgna mensila maximala tenor l'artitgel 34 vegnian incassadas mo sin dumonda da la persuna assicurada.

Art. 21 Vegliadetgna da referenza e renta da vegliadetgna

¹ Persunas che han cumpleni 65 onns (vegliadetgna da referenza), han il dretg da survegnir ina renta da vegliadetgna tenor l'artitgel 34a senza deducziuns u supplements.

² Il dretg cumenza l'emprim di dal mais che suonda il mais che la persuna cuntanscha la vegliadetgna da referenza. El finescha cun la mort.

Art. 24b segunda frasa

... L'artitgel 40b resta resalvà.

Art. 29bis Disposiziuns generalas per calcular la renta

¹ La renta vegn calculada cur che la persuna cuntanscha la vegliadetgna da referenza.

² Per calcular las rentas vegnan resguardads ils onns da contribuziun, las entradas da gudogn sco er las bunificaziuns d'educaziun e da tgira da la persuna che ha il dretg da survegnir ina renta tranter il 1. da schaner suenter avair cuntanschi 20 onns ed ils 31 da december avant ch'il cas assicurà capita (vegliadetgna u mort).

³ Largias da contribuziun che n'èn betg resultadas pervia d'ina retratga anticipada, pon vegnir emplenidas cun periodas da contribuziun realisadas avant il 1. da schaner suenter avair cumpleni 20 onns.

⁴ Largias da contribuziun ch'èn resultadas pervia d'ina retratga anticipada pon vegnir emplenidas cun periodas da contribuziun tranter il cumenzament da la retratga anticipada e la vegliadetgna da referenza.

⁵ Suenter ina retratga anticipada vegn la renta calculada da nov il mument che la vegliadetgna da referenza è cuntanschida, e quai resguardond l'alinea 4.

⁶ Suenter avair cuntanschi la vegliadetgna da referenza pon ultra da quai largias da contribuziun vegnir emplenidas durant 5 onns cun periodas da contribuziun, sche las

entradas da gudogn ch'èn vegnidas cuntanschidas durant quest temp importan almain 25 pertschient da l'entrada annuala decisiva en media tenor l'artitgel 29^{quater}.

⁷ Sche la persuna che ha il dretg da survegnir prestaziuns ha realisà periodas da contribuiziun suenter ch'ella ha cuntanschi la vegliadetgna da referenza, po ella pretender fin 5 onns suenter ch'ella ha cuntanschi la vegliadetgna da referenza ina giada ina nova calculaziun da sia renta. La nova calculaziun resguarda supplementarmain las entradas da gudogn che la persuna, che ha il dretg da survegnir prestaziuns, ha cuntanschi durant questas periodas da contribuiziun.

⁸ Il Cussegl federal regla la procedura sco er l'imputaziun dals onns supplementars e dals mais da contribuiziun l'onn ch'il dretg da survegnir ina renta è naschi.

Art. 29^{quinquies} al. 3 lit. a, b, d ed e sco er 4 lit. a

³ Las entradas ch'ils conjugals han cuntanschi durant ils onns chalendars da la lètg communabla vegnan divididas ed adidas als conjugals mintgamai per la mesadad. Las entradas vegnan divididas:

- a. sche tuts dus conjugals han cuntanschi la vegliadetgna da referenza;
- b. sch'ina persuna vaiva cuntanscha la vegliadetgna da referenza;
- d. sche tuts dus conjugals han il dretg da survegnir ina renta da l'assicuranza d'invaliditad; u
- e. sch'in conjugal ha il dretg da survegnir ina renta da l'assicuranza d'invaliditad e l'auter conjugal cuntanscha la vegliadetgna da referenza.

⁴ A la divisiun ed a l'imputaziun vicendaivla èn dentant suttemessas mo entradas:

- a. che derivan dal temp tranter il 1. da schaner suenter avair cumpleni 20 onns ed ils 31 da december avant il di che l'emprim conjugal ha cuntanschi la vegliadetgna da referenza; e

Art. 29^{sexies} al. 3 segunda frasa

³ ... A la divisiun èn dentant suttemessas mo las bunificaziuns per il temp tranter il 1. da schaner suenter avair cumpleni 20 onns ed ils 31 da december avant il di che l'emprim conjugal ha cuntanschi la vegliadetgna da referenza.

Art. 29^{septies} al. 6 segunda frasa

⁶ ... A la divisiun èn dentant suttemessas mo las bunificaziuns per il temp tranter il 1. da schaner suenter avair cumpleni 20 onns ed ils 31 da december avant il di che l'emprim conjugal ha cuntanschi la vegliadetgna da referenza.

Art. 33ter al. 1

¹ Il Cussegl federal adapta las rentas ordinarias e la summa tenor l'artitgel 34a – per regla mintga 2 onns per il cumenzament da l'onn chalendar – al svilup da las pajas e dals pretschs, fixond da nov l'index da las rentas sin proposta da la Cumissiun federala per l'assicuranza per vegls, survivents ed invaliditad.

Art. 34 titel

1. Calculaziun da las rentas entiras

Art. 34a 1a. Autezza da las rentas entiras

La renta da vegliadetgna calculada tenor l'artitgel 34 vegn augmentada per 70 francs.

Art. 35 titel, al. 1, 1bis e 3

2. Summa da las rentas da conjugals

¹ La summa da las rentas da vegliadetgna tenor l'artitgel 34a dals conjugals importa maximalmain 155 pertschient da l'import maximal da la renta da vegliadetgna tenor l'artitgel 34a, sche tuts dus conjugals han il dretg da survegnir ina renta da vegliadetgna u ina part da quella.

^{1bis} Il Cussegl federal regla ils cas, nua che las rentas da vegliadetgna sa scuntran cun las rentas d'invaliditad.

³ Las rentas da vegliadetgna tenor l'artitgel 34a ston vegnir reducidas en proporziun cun lur part vi da la summa da las rentas da vegliadetgna betg reducidas tenor l'artitgel 34a. Il Cussegl federal regla ils detagls, en spezial la reduziun da las rentas da vegliadetgna tenor l'artitgel 34a da personas assicuradas cun ina durada da contribuziun incumpletta.

Art. 35bis 3. Supplement per personas vaivas che retiran ina renta da vegliadetgna

Persunas vaivas che retiran ina renta da vegliadetgna han il dretg da survegnir in supplement da 20 pertschient sin lur renta tenor l'artitgel 34a. La renta ed il supplement na dastgan betg surpassar l'import maximal da la renta da vegliadetgna tenor l'artitgel 34a.

Art. 35ter 4. Renta per uffants

¹ La renta per uffants munta a 40 pertschient da la renta per vegls che corresponda a l'entrada media annuala decisiva tenor l'artitgel 34a. Sche tuts dus geniturs han il dretg da survegnir ina renta per uffants, ston las duas rentas per uffants vegnir reducidas, uschenavant che lur summa surpasa 60 pertschient da la renta da vegliadetgna maximala tenor l'artitgel 34a. Per far la reduziun è applitgabel l'artitgel 35 tenor il senn.

² Sch'ina part da la renta da vegliadetgna tenor l'artitgel 39 alineia 1 vegn suspendida, vegn er suspendida la renta per uffants en la medema dimensiun procentuala.

Art. 36 5. Renta per vaivs

La renta per vaivs munta ad 80 pertschient da la renta da vegliadetgna che corresponda a l'entrada media annuala decisiva tenor l'artitgel 34.

Art. 37   6. Renta per orfens

¹ La renta per orfens munta a 40 pertschient da la renta da vegliadetgna che correspunda a l'entrada media annuala decisiva tenor l'artitgel 34. La renta per orfens dals uffants che avevan ina relaziun da figlialanza mo cun il genitur defunct, importa 60 pertschient da la renta da vegliadetgna tenor l'artitgel 34 che correspunda a l'entrada annuala decisiva en media.

² Sche tuts dus geniturs èn morts, ston las rentas per orfens vegnir reducidas, uschenavant che lur summa surpassa 60 pertschient da la renta da vegliadetgna maximala tenor l'artitgel 34. Per far la reduzziun è applitgabel l'artitgel 35 tenor il senn.

³ Uffants chattads survegnan ina renta per orfens da 60 pertschient da la renta da vegliadetgna maximala tenor l'artitgel 34.

Art. 37bis   7. Scuntrada da las rentas per orfens cun las rentas per uffants

¹ Sch'i vegnan ademplidas per il medem uffant las premissas tant per la renta per orfens sco er per la renta per uffants, importa la summa da las duas rentas maximalmain 60 pertschient da la renta da vegliadetgna maximala tenor l'artitgel 34a. Per far la reduzziun è applitgabel l'artitgel 35 tenor il senn.

² Il Cussegl federal regla, ils cas nua che las rentas per uffants e las rentas per orfens da la AVS sa scuntran cun las rentas per uffants da la AI.

Titel da classificaziun avant l'art. 39

Pertutga mo il text talian.

Art. 39   Suspensiun da la retratga da la renta da vegliadetgna

¹ Las personas che han il dretg da survegnir ina renta da vegliadetgna ordinaria, pon suspender il cumenzament da la retratga da la renta entira u d'ina part da quella tranter 20 ed 80 pertschient per almain 1 onn, maximalmain dentant per 5 onns. Entaifer quest termin pon ellas retrair la renta da tut temp per il cumenzament dal proxim mais.

² Las personas che han suspendi la retratga d'ina part da la renta pon pretender ina giada la reduzziun da questa part. L'augment da la part suspendida è exclus.

³ La renta da vegliadetgna suspendida respectivamain la part suspendida da quella vegn augmentada per la cuntravalur – che vegn calculada tenor la tecnica da l'assicuranza – da las prestaziuns suspendidas.

⁴ Il Cussegl federal fixescha en moda unitara ils factors d'augmentaziun e regla la procedura. El po excluder singuls tips da rentas da la suspensiun. El controlla ils factors d'augmentaziun almain mintga 10 onns.

Art. 40   Retratga anticipada da la renta da vegliadetgna

¹ Las personas che ademplexchan las premissas per survegnir ina renta da vegliadetgna ordinaria, pon retrair a partir dal 62. onn da vegliadetgna cumpleni

anticipadamain la renta entira u ina part da quella tranter 20 ed 80 pertschient. Ellas pon retrair la renta anticipadamain da tut temp per il cumenzament dal proxim mais. La retratga anticipada vala mo per prestaziuns futuras e na po betg vegnir revocada.

² Las persunas che han retratg anticipadamain ina part da la renta pon pretender ina giada l'augment da questa part. L'augment vala mo per prestaziuns futuras. El na po betg vegnir revocà.

³ Durant la retratga anticipada da la renta na vegnan pajadas naginas rentas per uffants.

⁴ En divergenza da l'artitgel 29ter alinea 1 n'è la durada da contribuziun betg cumpletta en cas d'ina retratga anticipada da la renta. La renta ch'è vegnida retratga anticipadamain sa basa sin il dumber dals onns da contribuziun il cumenzament da la retratga anticipada da la renta e correspunda ad ina renta parziala cun durada da contribuziun incumpletta.

⁵ La renta vegn calculada per l'emprim di dal mais, cur che la retratga anticipada cumenza. Il mument che la vegliadetgna da referenza vegn cuntanschida, vegn la renta calculada da nov tenor l'artitgel 29bis alinea 5.

⁶ Il Cussegl federal regla la calculaziun da la renta ch'è vegnida retratga anticipadamain en cas spezial.

Art. 40a Cumulaziun da la renta da vegliadetgna retratga anticipadamain e da la renta da l'assicuranza d'invaliditad

¹ Las persunas che han il dretg da survegnir ina part d'ina renta entira da l'assicuranza d'invaliditad (art. 28 al. 2 LAI¹⁵) pon retrair ina part da lur renta da vegliadetgna anticipadamain sco cumplettaziun. Sco retratga anticipada vala mo l'import che surpassa la renta d'invaliditad.

² La summa da las duas rentas na dastga betg surpassar l'import da la renta da vegliadetgna entira correspondent.

Art. 40b Cumulaziun da la renta da vegliadetgna retratga anticipadamain e da la renta per vaivs

¹ Las persunas che han il dretg da survegnir ina renta per vaivs pon retrair anticipadamain – en divergenza da l'artitgel 24b – ina part da lur renta da vegliadetgna sco cumplettaziun. Sco retratga anticipada vala mo l'import che surpassa la renta per vaivs.

² La summa da las duas rentas na dastga betg surpassar l'import da la renta da vegliadetgna entira correspondent.

³ L'artitgel 35bis n'è betg applitgabel per la part da la renta da vegliadetgna ch'è vegnida retratga anticipadamain.

Art. 40c Reducziun da la renta da vegliadetgna en cas d'ina retratga anticipada

¹ La renta che vegn retratga anticipadamain vegn reducida per la cuntravalur – che vegn calculada tenor la tecnica d'assicuranza – da la prestaziun retratga anticipadamain.

² Il Cussegl federal fixescha las tariffas da reducziun en moda unitara tenor ils princips tecnicos d'assicuranza e regla la procedura. El controlla las tariffas da reducziun almain mintga 10 onns.

Art. 40d Cumbinaziun da la retratga anticipada e da la suspensiun da la renta da vegliadetgna

¹ Las personas che han retratga anticipadamain ina part da lur renta da vegliadetgna pon suspender la part restanta da lur renta fin maximalmain 5 onns sunter la vegliadetgna da referenza.

² La part suspendida da la renta na po betg vegnir reducida, sche la part ch'è vegnida retratga anticipadamain è gia vegnida augmentada ina giada durant la perioda da la retratga anticipada.

Art. 43bis al. 1 segunda frasa e 4

¹ ... La retratga d'ina renta da vegliadetgna è messa a pèr a la retratga anticipada d'ina renta da vegliadetgna entira.

⁴ Sch'ina persona ch'è dependenta d'agid ha retratg ina indemnisaziun a personas dependentas d'agid da l'assicuranza d'invaliditad a la fin dal mais, cur ch'ella cuntanscha la vegliadetgna da referenza, u fin il mument, cur ch'ella retira anticipadamain ina renta entira, la vegn concedida vinavant l'indemnisaziun almain en la dimensiun vertenta.

Art. 43ter Contribuziun d'assistenza

Sch'ina persona ha retratg ina contribuziun d'assistenza da l'assicuranza d'invaliditad a la fin dal mais, cur ch'ella cuntanscha la vegliadetgna da referenza, u fin il mument, cur ch'ella retira anticipadamain ina renta entira, la vegn concedida vinavant la contribuziun d'assistenza, e quai maximalmain en la dimensiun vertenta. Per il dretg e per la dimensiun valan ils artitgels 42^{quater}–42^{octies} LAI¹⁶ tenor il senn.

Art. 43^{quinqies}

aboli

Art. 52 al. 7

⁷ La pretensiun d'indemnisaziun sto vegnir tschainsida. Il Cussegl federal regla ils detagls da la tschainsida.

¹⁶ CS 831.20

Refurma da la prevenziun da vegliadetgna 2020. LF

Art. 58 al. 2 terza frasa, 4 e 5

² ... Sco commembers da la suprastanza dastgan vegnir elegidas mo persunas ch'èn attribuidas a la cassa da cumpensaziun sco persunas assicuradas u sco patruns.

⁴ La suprastanza da la cassa ha las suandantas incumbensas:

- a. organisar internamain la cassa;
- b. nominar il manader da la cassa;
- c. fixar las contribuziuns als custs d'administraziun;
- d. ordinar las revisiuns da la cassa e las controllas dals patruns;
- e. approvar il quint annual ed il rapport annual.

⁵ A la suprastanza da la cassa pon vegnir surdads ulteriuras incumbensas ed ulteriurs dretgs tras il reglament.

Art. 62 al. 2 segunda frasa

aboli

Art. 64 al. 2bis, 2ter e 3bis

^{2bis} Las persunas assicuradas che smettan lur activitad da gudogn avant ch'ellas cuntanschan la vegliadetgna da referenza e ch'èn vinavant obligadas da pajar contribuziuns, restan attribuidas a la cassa da cumpensaziun cumpetenta fin ussa sco persunas senza activitad da gudogn, uschenavant ch'ellas han cuntanschl la limita da vegliadetgna ch'il Cussegl federal ha fixà.

^{2ter} Il Cussegl federal po fixar che persunas senza activitad da gudogn ch'èn obligadas da pajar contribuziuns appartegnan a la medema cassa da cumpensaziun sco lur conjugals, uschenavant che quels èn senza activitad da gudogn u retiran ina renta.

^{3bis} Las persunas ch'èn assicuradas tenor l'artitgel 1c alinea 1 litera c appartegnan a la medema cassa da cumpensaziun sco lur conjugals.

Art. 64a emprima frasa

Cumpetenta per fixar e per pajar las rentas da conjugals è la cassa da cumpensaziun ch'è incumbensada da pajar la renta dal conjugal che retira la renta da vegliadetgna sco emprim; l'artitgel 62 alinea 2 resta resalvà. ...

Art. 70 al. 1bis

^{1bis} La pretensiun d'indemnisaziun sto vegnir tschainsida. Il Cussegl federal regla ils detagls da la tschainsida.

Art. 102 al. 1 lit. b, c, e ed f

¹ Las prestaziuns da l'assicuranza per vegls e survivents vegnan finanziadas tras:

- b. la contribuziun da la Confederaziun;

- c. ils retgavs da facultad dal fond da cumpensaziun da la AVS;
- e. ils retgavs a favur da l'assicuranza ord ils augments da las tariffas da la taglia sin la plivalur tenor l'artitgel 130 alineas 3 e 3ter Cst.;
- f. il retgav da la taxa sin bancas da gieu.

Art. 104 Finanziaziun da la contribuziun federala

¹ La contribuziun federala vegn finanziada l'emprim or dals retgavs da l'engrevgiament dal tubac e da las auas destilladas.

² La summa mancanta vegn cuvrida cun meds finanzials generals.

Art. 107 al. 3

aboli

Art. 110a Mantegniment da l'equiliber finanzia

¹ Il nivel dal fond da gulivaziun na dastga per regla betg sa sbassar sut 80 pertschient d'ina expensa annuala.

² Il Cussegl federal controlla regularmain, sch'il svilup finanzia da l'assicuranza sa chatta en equiliber. Sch'igl è previsibel ch'il nivel dal fond sa sbassa entaifer ils proxims 3 onns sut 80 pertschient d'ina expensa annuala, suttametta il Cussegl federal a l'Assamblea federala entaifer 1 onn a partir da la publicaziun dal quint annual mesiras da stabilisaziun.

Titel da classificaziun avant l'artitgel 111 e l'artitgel 111

abolids

**Disposiziuns transitoricas tar la midada dals 17 da mars 2017
(refurma da la prevenziun da vegliadetgna 2020)**

a. Submissiun sut in'assicuranza

¹ Per persunas ch'èn suttamessas a l'assicuranza tenor il dretg vertent il mument che la midada dals 17 da mars 2017 entra en vigur, vala vinavant il dretg vertent per la submissiun sut in'assicuranza.

² Persunas ch'èn assicuradas tenor l'artitgel 1a alinea 1 litera a¹⁷ u c¹⁸ vertent pon pretender ch'il dretg nov vegnia applitgà per ellas per la submissiun sut in'assicuranza.

b. Tariffas da contribuziun, contribuziuns minimalas e limitas

Fin a l'unificaziun da la vegliadetgna da referenza dals umens e da las dunnas tar 65 onns tenor l'artitgel 21 alinea 1 valan las tariffas da contribuziun, las contribuziuns minimalas e las limitas en ils artitgels 2, 5, 6, 8, 10 e 13 tenor il dretg vertent.

¹⁷ Correspunda a l'art. 1 al. 1 lit. a en la versiun dals 7 d'october 1994 (CS 1996 2466)

¹⁸ Correspunda a l'art. 1 al. 1 lit. c en la versiun dals 23 da zercladur 2000 (CS 2000 2677)

Refurma da la prevenziun da vegliadetgna 2020. LF

Adattaziuns da las limitas e da las contribuziuns minimalas tenor l'artitgel 9bis restan resalvadas.

c. Vegliadetgna da referenza da las dunnas

La vegliadetgna da referenza da las dunnas importa a partir dal:

- a. 1. da schaner da l'onn da l'entrada en vigur da la midada: 64 onns e 3 mais;
- b. 1. da schaner da l'emprim onn suenter l'entrada en vigur da la midada: 64 onns e 6 mais;
- c. 1. da schaner dal segund onn suenter l'entrada en vigur da la midada: 64 onns e 9 mais;
- d. 1. da schaner dal terz onn suenter l'entrada en vigur da la midada: 65 onns.

d. Augment da la renta da vegliadetgna

L'artitgel 34a entra en vigur il 1. da schaner da l'emprim onn suenter l'entrada en vigur da la midada dals 17 da mars 2017. El vala per las rentas che resultan da nov suenter sia entrada en vigur.

e. Summa da las rentas da conjugals

L'artitgel 35 entra en vigur il 1. da schaner da l'emprim onn suenter l'entrada en vigur da la midada dals 17 da mars 2017. El vala per tut las rentas che resultan da nov suenter sia entrada en vigur. El vala er per rentas da vegliadetgna currentas da persunas, da las qualas il conjugal acquista in dretg d'ina renta da vegliadetgna suenter l'entrada en vigur da la midada dals 17 da mars 2017.

5. Lescha federala dals 19 da zercladur 1959¹⁹ davart l'assicuranza d'invaliditad

Art. 1b

Assicuradas a norma da questa lescha èn persunas ch'èn assicuradas obligatoricamain u facultativamain tenor ils artitgels 1a–2 da la Lescha federala dals 20 da december 1946²⁰ davart l'assicuranza per vegls e survivents (LAVS).

Art. 3 al. 1bis quarta frasa

^{1bis} ... L'artitgel 9bis LAVS vala tenor il senn.

Art. 9 al. 2 lit. b

² Persunas che n'èn betg u betg pli suttamessas a l'assicuranza han il dretg da mesiras d'integraziun fin maximalmain a lur 20. onn da vegliadetgna, sche almain in genitur:

- b. è assicurà obligatoricamain durant in'activitad da gudogn a l'exteriur:

¹⁹ CS 831.20

²⁰ CS 831.10

1. tenor l'artitgel 1a litera e LAVS²¹,
2. tenor l'artitgel 1c alinea 1 litera a LAVS, u
3. sin basa d'ina convegna internaziunala.

Art. 10 al. 3

³ Il dretg croda davent, uschespert ch'ina persuna assicurada retira anticipadamain ina renta da vegliadetgna entira tenor l'artitgel 40 alinea 1 LAVS²², il pli tard però a la fin dal mais, en il qual ella cuntanscha la vegliadetgna da referenza tenor l'artitgel 21 alinea 1 LAVS.

Art. 22 al. 4 segunda frasa

⁴ ... Il dretg croda davent, uschespert ch'ina persuna assicurada retira anticipadamain ina renta da vegliadetgna entira tenor l'artitgel 40 alinea 1 LAVS²³, il pli tard però a la fin dal mais, en il qual ella cuntanscha la vegliadetgna da referenza tenor l'artitgel 21 alinea 1 LAVS.

Art. 30   Extinceziun dal dretg

Il dretg d'ina renta croda davent:

- a. cur ch'ina renta da vegliadetgna entira tenor l'artitgel 40 alinea 1 LAVS²⁴ vegn retratga anticipadamain;
- b. cur ch'il dretg d'ina renta da vegliadetgna vegn constitui, perquai che la vegliadetgna da referenza tenor l'artitgel 21 alinea 1 LAVS è vegnida cuntanschida;
- c. cun la mort.

Art. 37 al. 1 ed 1bis

¹ Las rentas d'invaliditad correspundan a las rentas da vegliadetgna da l'assicuranza per vegls e survivents tenor l'artitgel 34 LAVS²⁵. L'artitgel 34a LAVS n'è betg applitgabel.

^{1bis} La summa da las duas rentas d'invaliditad da conjugals importa maximalmain 150 pertschient da l'import maximal da la renta d'invaliditad, sche tuts dus conjugals han il dretg d'ina renta d'invaliditad. L'artitgel 35 alineas 2 e 3 vala tenor il senn.

21 CS 831.10
22 CS 831.10
23 CS 831.10
24 CS 831.10
25 CS 831.10

Refurma da la prevenziun da vegliadetgna 2020. LF

Art. 42 al. 4 e 4bis

⁴ L'indemnisaziun a persunas dependentas d'agid vegn concedida il pli baud a partir da la naschientscha. Suenter la cumplenida da l'emprim onn da la vita sa drizza il cumenzament dal dretg tenor l'artitgel 28 alinea 1.

^{4bis} Il dretg d'ina indemnisaziun a persunas dependentas d'agid croda davent il pli tard a la fin dal mais:

- a. che preceda il mais, en il qual la persuna assicurada retira anticipadamain ina renta da vegliadetgna entira tenor l'artitgel 40 alinea 1 LAVS²⁶;
- b. en il qual la persuna assicurada cuntanscha la vegliadetgna da referenza tenor l'artitgel 21 alinea 1 LAVS.

Art. 42^{septies} al. 3 lit. b

³ Il dretg croda davent il mument:

- b. che la persuna assicurada retira anticipadamain ina renta da vegliadetgna entira tenor l'artitgel 40 alinea 1 LAVS²⁷ u cuntanscha la vegliadetgna da referenza tenor l'artitgel 21 alinea 1 LAVS; u

Art. 74 al. 2

² Las contribuziuns vegnan pajadas vinavant, sche las persunas invalidas pertutgadas cuntanschan la vegliadetgna da referenza tenor l'artitgel 21 alinea 1 LAVS²⁸.

Art. 80

Il Cussegl federal controlla regularmain, sch' il svilup finanziel da l'assicuranza sa chatta en equilibr. Sche necessari fa el la proposta che la lescha vegnia midada.

Disposiziun transitorica tar la midada dals 17 da mars 2017 (refurma da la prevenziun da vegliadetgna 2020)

Per persunas che han tenor l'artitgel 9 alinea 2 litera b cifra 1 en la versiun dals 6 d'october 2006²⁹ il dretg sin prestaziuns vala vinavant il dretg vertent.

²⁶ CS **831.10**

²⁷ CS **831.10**

²⁸ CS **831.10**

²⁹ CULF **2007** 5129

6. Lescha federala dals 6 d'october 2006³⁰ davart las prestaziuns supplementaras tar l'assicuranza per vegls, survivents ed invaliditad

Art. 4 al. 1 lit. abis, aquater e b cifra 2

¹ Persunas che han lur domicil e lur dimora usitada (art. 13 LPGA³¹) en Svizra, han il dretg da survegnir prestaziuns supplementaras, en cas ch'ellas:

abis. han il dretg d'ina renta per vaivs da la AVS, uscheditg ch'ellas n'han anc betg cuntanschi la vegliadetgna da referenza tenor l'artitgel 21 alinea 1 da la Lescha federala dals 20 da december 1946³² davart l'assicuranza per vegls e survivents (LAVS);

aquater. han il dretg d'ina renta per orfens da la AVS;

b. avessan il dretg d'ina renta da la AVS, sche:

2. la persuna defuncta avess adempli questa durada minimala da la contribuziun e las persunas vaivas u orfnas n'han betg anc cuntanschi la vegliadetgna da referenza;

Art. 11 al. 1 lit. dbis e dter, 1ter ed 1quater

¹ Sco entradas vegnan messas a quint:

dbis. en cas d'ina suspensiun da renta tenor l'artitgel 39 alinea 1 LAVS³³: l'entira renta empè da la renta proporziunala;

dter. en cas d'ina retratga anticipada da la renta tenor l'artitgel 40 alinea 1 LAVS: l'entira renta, independentamain da la part retratga da la renta;

^{1ter} Persunas che retiran anticipadamain ina part da la renta tenor l'artitgel 40 alinea 1 LAVS en cumulaziun cun ina renta d'invaliditad (art. 40a LAVS) u cun ina renta per survivents (art. 40b LAVS) na valan per l'imputaziun da la facultad netta tenor l'aleina 1 litera c betg sco persunas che retiran ina renta da vegliadetgna.

^{1quater} Il Cussegl federal regla l'imputaziun d'entradas en cas, nua che la retratga anticipada da la renta tenor l'artitgel 40 alinea 1 LAVS vegn cumulada cun la retratga d'ina renta d'invaliditad (art. 40a LAVS) u d'ina renta per survivents (art. 40b LAVS).

Art. 13 al. 3

³ La contribuziun federala vegn finanziada l'emprim or dals retgavs da l'engrevgiament dal tubac e da las auas destilladas. La contribuziun mancanta vegn cuvrida cun meds finanziaus generals.

³⁰ CS 831.30

³¹ CS 830.1

³² CS 831.10

³³ CS 831.10

7. Lescha federala dals 25 da zercladur 1982³⁴ davart la prevenziun professiunala per vegls, survivents ed invaliditad

Remplazzament d'expressiuns

¹ En ils artitgels 30b, 33a alinea 3, 41 alinea 2, 51a alinea 5 e 52 alinea 4 sco er litera b da las disposiziuns transitoricas dals 17 da december 2010 vegn «dal Dretg d'obligaziuns» remplazzà tras «DO».

² En ils artitgels 33b titel tematic e 34a alinea 4 vegn «vegliadetgna ordinaria da renta» remplazzada tras «vegliadetgna da referenza».

Art. 1 al. 2 e 3

² *Concerna mo il text franzos.*

³ Il Cussegl federal precisescha las noziuns da la commensurabladad, da la collectividad, dal tractament egual e da l'ordinariadad sco er il princip d'assicuranza.

Art. 4 al. 3bis e 4

^{3bis} Lavurants tenor l'artitgel 2 alinea 4 che han professiuns cun engaschaments che midan savens u ch'èn da durada limitada pon s'assicurar cun il consentiment dal patrun sco persunas cun activitad da gudogn independenta tenor l'aleina 3.

⁴ Las contribuziuns ed ils apports che las persunas cun activitad da gudogn independenta e ch'ils lavurants tenor l'aleina 3bis pajan a l'instituziun da prevenziun ston servir permanentamain a la prevenziun professiunala.

Art. 5 al. 2 segunda frasa

² ... Ils artitgels 51a, 56 alinea 1 literas c e d e 59 alinea 2 sco er las disposiziuns davart la segirezza finanziaala (art. 65 al. 1, 2 e 2bis, 65c, 65d al. 1, 2 e 3 lit. a segunda frasa e b, art. 65e, 67, 71 e 72a–72g) valan er per las instituziuns da prevenziun betg registradas ch'èn suttamessas a la Lescha dals 17 da december 1993³⁵ davart la libra circulaziun (LFLP).

Art. 8 Salari coordinà

¹ Sche lavurants èn suttamess a l'assicuranza obligatorica tenor l'artitgel 2 alinea 1, è assicurà il salari coordinà. Quel vegn calculà tras quai ch'ina deducziun da coordinaziun da 40 pertschient vegn deducida da la part dal salari annual fin 84 600 francs (import maximal).

² La deducziun da coordinaziun correspunda almain a la renta da vegliadetgna minimala e maximalmain a 75 pertschient da la renta da vegliadetgna maximala da la AVS.

³⁴ CS 831.40

³⁵ CS 831.42

³ Sch'il salari annual sa reducescha temporarmain pervia da malsogna, accident, dischoccupaziun, maternitad u per motivs sumegliants, resta il salari coordinà vertent en vigur almain uschè ditg, sco quai ch'il patrun è obligà da pajar il salari tenor l'artitgel 324a dal Dretg d'obligaziuns³⁶ (DO) u almain per la durada d'in congedi da maternitad tenor l'artitgel 329f DO. La persuna assicurada po dentant pretender ch'il salari coordinà vegnia reduci.

Art. 9   Adattaziun a la AVS

Il Cussegl federal po adattar las limitas fixadas en ils artitgels 2, 7, 8 e 46 als augments da la renta minimala da vegliadetgna da la AVS tenor l'artitgel 43 alinea 5 LAVS³⁷. La limita superiura dal salari coordinà po vegnir adattada resguardond er il svilup general dals salaris.

Art. 10 al. 2 lit. a

² Cun resalva da l'artitgel 8 alinea 3 finescha l'obligaziun da s'assicurar, sche:

- a. la vegliadetgna da referenza tenor l'artitgel 13 alinea 1 vegn cuntanschida;

Art. 13   Vegliadetgna da referenza, vegliadetgna minimala e vegliadetgna maximala

¹ La vegliadetgna da referenza da la prevenziun professiunala corresponda a la vegliadetgna da referenza tenor l'artitgel 21 alinea 1 LAVS³⁸.

² L'instituziun da prevenziun po prevair ina vegliadetgna reglamentarica da referenza che divergescha da questa vegliadetgna da referenza; quella dastga divergiar maximalmain 5 onns vers engiu u 5 onns vers ensi.

³ Sche l'instituziun da prevenziun prevesa ina vegliadetgna reglamentarica da referenza pli bassa che quella prevista per lescha, sto la renta reglamentarica da vegliadetgna correspunder il mument che la vegliadetgna reglamentarica da referenza vegn cuntanschida almain a la renta da vegliadetgna en la vegliadetgna da referenza tenor las prescripziuns minimalas da questa lescha.

⁴ La vegliadetgna minimala per retrair la prestaziun da vegliadetgna è 62 onns. L'instituziun da prevenziun po fixar ina vegliadetgna reglamentarica minimala pli bassa; quella sto importar almain 60 onns e dastga pussibilitar la retratga anticipada per maximalmain 5 onns. Ella po prevair ina retratga anticipada per dapli che 5 onns:

- a. en cas da models da retratga finanziads en moda collectiva;
- b. en cas da restructuraziuns da manaschis sco er tar relaziuns da lavur, nua che pensiunaments anticipads èn necessaris per motivs da la segirezza publica; en quests cas po l'instituziun da prevenziun prevair la retratga da la prestaziun da vegliadetgna avant ch'il 60. onn da vegliadetgna è cumplenì.

³⁶ CS 220

³⁷ CS 831.10

³⁸ CS 831.10

⁵ La prestaziun da vegliadetgna sto vegnir pajada il pli tard 5 onns suenter la vegliadetgna da referenza.

Art. 13a   Retratga parziala da la prestaziun da vegliadetgna

¹ La persuna assicurada po retrair la prestaziun da vegliadetgna sco renta en moda graduada en fin trais pass. L'instituziun da prevenziun po acceptar dapli pass.

² La retratga da la prestaziun da vegliadetgna en furma da chapital è admissa en maximalmain trais pass.

Art. 13b   Retratga anticipada da la prestaziun da vegliadetgna

¹ La part da la prestaziun da vegliadetgna che vegn retratga avant la vegliadetgna reglamentarica da referenza na dastga betg surpassar la part da la reduziun dal salari.

² Ella sto importar almain 20 pertschient da la prestaziun da vegliadetgna. L'instituziun da prevenziun po permetter ina part minimala pli bassa.

³ Sch'il salari annual restant croda sut l'import ch'è tenor l'artitgel 2 alinea 1 u tenor il reglament da l'instituziun da prevenziun necessari per l'assicuranza, sto vegnir retratga tut la prestaziun da vegliadetgna; resalvà resta l'artitgel 2 alinea 1bis LFLP³⁹.

Art. 13c   Suspensiun da la retratga da la prestaziun da vegliadetgna

¹ La part da la prestaziun da vegliadetgna ch'è suspendida tenor la vegliadetgna reglamentarica da referenza na dastga betg surpassar la prestaziun reglamentarica maximala da vegliadetgna sin fundament dal salari che vegn obtegnì anc adina.

² Il Cussegl federal regla la calculaziun da la prestaziun da vegliadetgna che po vegnir suspendida sin fundament dal salari che vegn obtegnì anc adina.

Art. 13d   Assicuranza en cas da pliras instituziuns da prevenziun

Il Cussegl federal regla la coordinaziun en cas ch'il salari survegnì d'in patrun è assicurà tar pliras instituziuns da prevenziun.

Art. 14   Autezza da la renta da vegliadetgna

¹ La renta da vegliadetgna vegn calculada en pertschients dal dabun da vegliadetgna (tariffa da conversiun) che la persuna assicurada ha acquistà il mument ch'ella retira prestaziuns da vegliadetgna.

² La tariffa da conversiun minimala importa 6 pertschient per la vegliadetgna da referenza. Il Cussegl federal fixescha las tariffas da conversiun minimalas per retrair prestaziuns da vegliadetgna avant e suenter la vegliadetgna da referenza.

³ Il Cussegl federal suttemetta a l'Assamblea federala almain mintga 5 onns in rapport. Quel cuntogna las basas per fixar la tariffa da conversiun minimala dals onns che suondan.

³⁹ CS 831.42

Art. 15 al. 1 lit. a e b^{bis}

¹ Il dabun da vegliadetgna sa cumpona:

- a. da las bunificaziuns da vegliadetgna inclusiv ils tschains per il temp, durant il qual la persuna assicurada ha appartegni a l'instituziun da prevenziun u maximalmain fin a la vegliadetgna da referenza;
- b^{bis}. dals acquisti fin a l'import maximal tenor l'artitgel 79b alinea 1ter inclusiv ils tschains;

Art. 16   Bunificaziuns da vegliadetgna

Las bunificaziuns da vegliadetgna vegnan calculadas mintga onn en pertschients dal salari coordinà. Valair valan las suandantas tariffas:

Onn da vegliadetgna	Tariffa en pertschients dal salari coordinà
25–34	7
35–44	11
45–54	16
55–vegliadetgna da referenza	18

Art. 17 al. 1 segunda frasa

¹ ... La renta per uffants vegn calculada tenor las medemas reglas sco la renta da vegliadetgna.

Art. 20a al. 1 frasa introductiva

¹ Ultra da las personas che han il dretg sin prestaziuns tenor ils artitgels 19, 19a e 20 po l'instituziun da prevenziun prevair en ses reglament ils suandants beneficiaris da prestaziuns per survivents:

Art. 21 al. 2bis

^{2bis} Sche la persuna assicurada ha cumpleni la vegliadetgna da referenza il mument da sia mort e sch'ella n'ha anc betg retratg cumplettaimain sia prestaziun da vegliadetgna quel mument, vegn la renta calculada sin basa da quella renta da vegliadetgna ch'ella avess gi dabun il mument da la mort.

Art. 24 al. 2 e 3 lit. b

² La renta d'invaliditad vegn calculada tenor la medema tariffa da conversiun sco la renta da vegliadetgna en la vegliadetgna da referenza.

³ Il dabun da vegliadetgna che furma la basa per la calculaziun consista:

- b. da la summa da las bunificaziuns da vegliadetgna per ils onns che mancan fin a la vegliadetgna da referenza, senza tschains.

Art. 26 al. 3 segunda frasa

³ ... Per personas assicuradas ch'èn suttemessas a l'assicuranza obligatorica tenor l'artitgel 2 alinea 3 u che cuntinueschan voluntarmain cun lur prevenziun tenor l'artitgel 47 alinea 2, scada la renta d'invaliditad il pli tard cur che la vegliadetgna da referenza è cuntanschida.

Art. 31 Princip

A la generaziun d'entrada appartegnan las personas che han cumpleni il 25. onn da vegliadetgna il 1. da schaner 1985 e che n'han anc betg cuntanschì la vegliadetgna da referenza.

Art. 33a al. 2

² L'assicuranza sin il nivel da l'ultim salari assicurà po vegnir cuntinuada fin maximalmain la vegliadetgna reglamentarica da referenza.

Art. 36 al. 1

¹ Suenter che las rentas per survivents e las rentas d'invaliditad èn vegnidadas pajadas durant passa 3 onns, vegnan ellas adattadas al svilup dals pretschs fin a la vegliadetgna da referenza. Il Cussegl federal regla l'adattaziun.

Art. 37 al. 2 e 3

² La persuna assicurada po pretender ch'in quart da ses dabun da vegliadetgna ch'è decisiv per calcular las prestaziuns da vegliadetgna effectivamain retratgas (art. 13–13d), vegnia pajà ad ella sco cumpensaziun unica en chapital.

³ Empè da la renta po l'instituziun da prevenziun pajar ina cumpensaziun en chapital, sche la renta da vegliadetgna u d'invaliditad importa main che 10 pertschient, la renta per vaivs main che 6 pertschient u la renta per orfens main che 2 pertschient da la renta minimala da vegliadetgna da la AVS (art. 34 al. 5 LAVS⁴⁰).

Art. 41 al. 3

³ Dabuns ch'èn deponids sin contos u sin polissas da libra circulaziun tenor l'artitgel 10 da l'Ordinaziun dals 3 d'october 1994⁴¹ davart la libra circulaziun vegnan transferids 10 onns suenter la vegliadetgna da referenza al fond da garanzia; quel als utilisescha per finanzia l'Uffizi central da la 2. pitga.

Art. 44 al. 1

¹ Personas cun activitad da gudogn independenta pon laschar s'assicurar tar las suandantas instituziuns da prevenziun, premess ch'ils principals da la prevenziun professiunala tenor l'artitgel 1 alinea 3 vegnian observads adina:

⁴⁰ CS 831.10

⁴¹ CS 831.425

- a. tar l'instituziun da prevenziun da lur professiun;
- b. tar l'instituziun da prevenziun da lur lavurants;
- c. tar in'otra instituziun da prevenziun che prevesa quai en ses reglament.

Art. 46 al. 2

² Sch'il lavurant è gia assicurà obligatoricamain tar ina instituziun da prevenziun, po el laschar s'assicurar supplementarmain per il salari ch'el survegn dals auters patrons:

- a. tar questa instituziun da prevenziun u tar l'instituziun da prevenziun da sia federaziun professiunala, sche las disposiziuns reglamentaricas n'excludan betg quai; u
- b. tar l'instituziun auxiliara.

Art. 47a Sortida da l'assicuranza obligatorica sunter la cumplenida dal 58. onn da vegliadetgna

¹ Persunas assicuradas che ston sortir da l'assicuranza obligatorica sunter la cumplenida dal 58. onn da vegliadetgna, perquai che la relaziun da lavur è vegnida schiada dal patron, pon cuntinuar l'assicuranza tenor l'artitgel 47 u pretender che quella vegnia cuntinuada tenor las suandantas disposiziuns en la dimensiun vertenta tar lur instituziun da prevenziun da fin ussa.

² La persuna assicurada ha la pussaivladad d'augmentar la prevenziun da vegliadetgna tras contribuziuns durant la cuntinuaziun da questa relaziun d'assicuranza. La prestaziun da sortida resta en l'instituziun da prevenziun, er sche la prevenziun da vegliadetgna na vegn betg augmentada vinavant.

³ La persuna assicurada paja contribuziuns per cuvrir las ristgas mort ed invaliditad ed als custs d'administraziun. Sch'ella augmenta vinavant la prevenziun da vegliadetgna, paja ella supplementarmain las contribuziuns correspudentas.

⁴ L'assicuranza finescha, sche la ristga mort u invaliditad capita u cur che la vegliadetgna reglamentarica da referenza è cuntanschida. En cas d'ina entrada en ina nova instituziun da prevenziun finescha ella, sch'i vegnan duvrads en la nova instituziun dapli che dus terzs da la prestaziun da sortida per l'acquist da las prestaziuns reglamentaricas cumplainas. Avant po l'assicuranza vegnir desditga da tut temp da la persuna assicurada, da l'instituziun da prevenziun, sch'i èn avant maun contribuziuns che n'èn anc betg vegnidas pajadas.

⁵ Persunas assicuradas che cuntineschan lur assicuranza tenor quest artitgel han ils medems dretgs sco las personas ch'èn assicuradas en il medem collectiv sin basa d'ina relaziun da lavur existenta, en spezial en quai che riguarda ils tschains, la tariffa da conversiun sco er ils pajaments supplementars da l'anteriur patron u da terzas personas.

⁶ Sche l'assicuranza ha durà passa 2 onns, ston las prestaziuns d'assicuranza vegnir retratgas en furma d'ina renta e la prestaziun da sortida na po betg pli vegnir retratga anticipadamain u impegnada per proprietad d'abitar duvrada sez. Resalvadas restan

disposiziuns reglamentaricas che prevesan il pajament da las prestaziuns mo en furma da chapital.

⁷ L'instituziun da prevenziun po prevar en il reglament che l'assicuranza tenor quest artigel possia vegnir cuntinuada gia a partir dal 55. onn da vegliadetgna cumpleni. Ella po prevar en il reglament che la persuna assicurada po pretender ch'i vegnia assicurà in salari pli pitschen che quel da fin ussa, e quai per tut la prevenziun u mo per la prevenziun da vegliadetgna.

⁸ Il Cussegl federal regla:

- a. tge custs ch'èn parts integralas dals custs d'administraziun;
- b. l'incassament da contribuziuns da sanaziun;
- c. ils detagls da la cuntinuaziun da la relaziun d'assicuranza, sche la persuna assicurada entra en ina nova instituziun da prevenziun, ma dovra per quella main che dus terzs da la prestaziun da sortida per sa cumprar en en las prestaziuns reglamentaricas cumplainas.

Art. 49 al. 1 segunda frasa, cifras 2, 2a, 6a, 6b e 27

¹ ... En il reglament pon ellas prevar che prestaziuns, che surpassan las disposiziuns legalas minimalas, vegnian pajadas mo fin a la vegliadetgna da referenza.

² Sche l'instituziun da prevenziun conceda dapli che las prestaziuns minimalas, valan per la prevenziun pli extendida mo las prescripziuns davart:

2. la vegliadetgna minimala per retrair la prestaziun da vegliadetgna e la vegliadetgna maximala per il termin da ses pajament (art. 13 al. 4 e 5);
- 2a. la retratga da la prestaziun da vegliadetgna (art. 13a–13d);
- 6a. la sortida da l'assicuranza obligatorica suenter la cumplenida dal 58. onn da vegliadetgna (art. 47a);
- 6b. *Cifra 6a da fin ussa*
27. l'agid uffizial e l'agid administrativ (art. 87).

Art. 52 al. 2 segunda frasa

² ... Sch'il dretg d'indemisaziun vegn deducì d'in malfatg, per il qual il dretg penal prescriba ina surannaziun pli lunga, è decisiv quest termin.

Art. 53a   Disposiziuns executivas

Il Cussegl federal decretescha disposiziuns davart:

- a. las pretensiuns a persunas ed ad instituziuns, ch'èn incumbensadas cun l'administraziun da la facultad;
- b. l'admissibladad da fatschentas che persunas ed instituziuns, ch'èn incumbensadas cun l'administraziun da la facultad, pon manar sin agen quint;

- c. l'admissibladad d'avantatgs da facultad che persunas ed instituziuns obtegnan en connex cun lur activad per las instituziuns da prevenziun, e l'obligaziun da declerar quests avantatgs.

Art. 53d al. 1 terza frasa

¹ ... El definescha pli cleramain ils cas, tar ils quals i po – pervia dals sforzs sproporzionads – vegnir desisti excepziunalmain da far ina liquidaziun parziala.

Art. 56 al. 1 lit. i

¹ Il fond da garanzia:

- i. conceda pajaments supplementars ad instituziuns da prevenziun che ston – pervia d'ina adattaziun da la tariffa da conversiun minimala – garantir il nivel da prestaziun a favur da las persunas che han cumpleni il 45. onn da vegliadetgna 1 onn suenter l'entrada en vigur da la midada dals 17 da mars 2017 (generaziun transitorica).

Art. 60 al. 2 lit. f e g

² Ella è obligada:

- f. da recepir persunas tenor l'artitgel 60b che han il dretg d'ina cumpensaziun da la prevenziun professiunala suenter in divorzi;
- g. da recepir persunas che vulan retrair il dabun da libra circulaziun en furma d'ina renta; davart quest conto maina ella ina contabilitad separada.

Art. 60a Pajament dal dabun da libra circulaziun sco renta

¹ L'instituziun auxiliara paga ad ina persuna il dabun da libra circulaziun en furma d'ina renta per vita duranta, sch'ella giavischa quai.

² La renta po vegnir retratga il pli baud cur che la vegliadetgna minimala per retrair la prestaziun da vegliadetgna è cuntanschida (art. 13 al. 4 emprima frasa).

³ Suenter la mort da la persuna che retira ina renta han ils survivents tenor l'artitgel 19, 19a e 20 il dretg da prestaziuns per survivents.

⁴ Ils artitgels 20a e 37 alinea 3 èn applitgabels tenor il senn.

⁵ L'instituziun auxiliara fixescha las basas tecnicas per calcular la renta.

Art. 60b Prestaziun da sortida u renta per vita duranta transferida pervia d'in divorzi

¹ Sch'ina prestaziun da sortida u ina renta per vita duranta è vegnida attribuida ad ina persuna pervia d'in divorzi e sch'ella na po betg depositar questa prestaziun da sortida u questa renta per vita duranta en ina instituziun da prevenziun, po ella laschar transferir quella a l'instituziun auxiliara.

² Sin dumonda da la persuna autorisada transfurma l'instituziun auxiliara il dabun augmentà en questa moda inclusiv ils tschains en ina renta. Quella po vegnir retratga

il pli baud cur che la vegliadetgna minimala tenor il reglament da l'instituziun auxiliara è cuntanschida. Cas cuntrari è ella debitada cur che la vegliadetgna da referenza tenor l'artitgel 13 alinea 1 è cuntanschida. La retratga po vegnir suspendida per maximalmain 5 onns, sche l'activitad da gudogn vegn continuada. I n'exista nagin dretg da prestaziuns per survivents suenter la mort da la persuna autorisada.

³ L'instituziun auxiliara calculescha la renta sin basa da ses reglament.

⁴ L'artitgel 37 alinea 3 vala tenor il senn.

Art. 62 al. 1 lit. c

¹ L'autorità da surveglianza controlla che las instituziuns da prevenziun, ils posts da revisiun per la prevenziun professiunala, ils experts per la prevenziun professiunala sco er las instituziuns, che servan tenor lur intent a la prevenziun professiunala, observian las prescripziuns legalas e che la facultad da prevenziun vegnia duvrada tenor l'intent, spezialmain cun:

- c. prender invista dals rapports dal post da revisiun e da l'expert per la prevenziun professiunala;

Art. 64a al. 1 lit. h

¹ La Cumissiun da surveglianza suprema surveglia las autoritads da surveglianza. Ella ha las suandantas incumbensas:

- h. ella publitgescha periodicamain in rapport davart il stadi da la prevenziun professiunala.

Art. 64c al. 2 lit. a

² La taxa da surveglianza annuala vegn calculada:

- a. tar las autoritads da surveglianza tenor il dumber d'instituziuns da prevenziun survegliadas sco er tenor il dumber da las personas assicuradas activas e tenor il dumber da las rentas pajadas ora;

Art. 75 Surpassaments

Uschenavant ch'i n'è betg avant maun in delict ch'è smanatschà cun in chasti pli sever tenor il Cudesch penal⁴², vegn chastià cun ina multa da fin 10 000 francs, tgi che:

- a. violescha l'obligaziun da dar infurmaziuns, dond sapientivamain infurmaziuns faussas ubain refusond da dar infurmaziuns;
- b. s'oppona ad ina controlla ordinada da l'autorità cumpetenta u impedescha ina tala en outra moda;
- c. n'emplenescha betg ils formulars necessaris u als emplenescha en ina moda che na correspunda betg a la vardad.

Art. 76 Delicts

Uschenavant ch'i n'è betg avant maun in delict u in crim ch'è smanatschà cun in chasti pli sever tenor il Cudesch penal⁴³, vegn chastà cun in chasti pecuniar da fin a 180 taxas per di, tgi che:

- a. obtegna – tras indicaziuns faussas u incumpletas u en outra moda – per sasez u per in auter ina prestaziun da l'instituziun da prevenziun u dal fond da garanzia, da la quala el n'ha nagin dretg;
- b. sa retira – tras indicaziuns faussas u incumpletas u en outra moda – da l'obligaziun da pajar contribuziuns ad ina instituziun da prevenziun u al fond da garanzia;
- c. deducescha sco patrun contribuziuns dal salari d'in lavurant e na dovra las contribuziuns betg per l'intent previs;
- d. violescha l'obligaziun da discreziun u abusescha, exequind questa lescha, sia posiziun sco commember d'in organ u funcziunari per dischavantatg da terzas personas u per ses agen avantatg;
- e. violescha sco possessor u commember d'in post da revisiun u sco expert renconuschì per la prevenziun professiunala gravantamain las obligaziuns legalas;
- f. fa sin agen quint affars inadmissibels, cuntrafa cunter la trasparenza cun far indicaziuns nunvairas u incumpletas u cun agir en outra moda gravantamain cunter ils interess da l'instituziun da prevenziun;
- g. na preschenta betg avertamain u tegna per sai avantatgs da facultad u retrocessiuns che stattan en connex cun l'administraziun da la facultad, premess che quels na sajan betg quantifitgads explicitamain en il contract d'administraziun da la facultad sco indemnisaziun.

Art. 79b al. 1, 1bis, 1ter, 2 e 4

¹ L'instituziun da prevenziun sto pussibilitar l'acquist fin a l'autezza da las prestaziuns reglamentaricas.

^{1bis} Fin al dabun da vegliadetgna ch'è maximalmain pussaivel tenor lescha vegnan ils acquists bunifitgads a quest dabun.

^{1ter} Il dabun da vegliadetgna ch'è maximalmain pussaivel tenor lescha vegn calculà sin basa da la vegliadetgna e dal salari coordinà. L'Uffizi federal d'assicuranzas socialas publitgescha ina tabella per calcular quest dabun.

² Il Cussegl federal regla l'acquist da personas, che:

- a. n'han anc mai appartegni ad ina instituziun da prevenziun fin il mument ch'ellas pretendan l'acquist;
- b. retiran u han retratg ina prestaziun da la prevenziun professiunala.

⁴ Ils reacquists en cas da divorzi u da schliaziun giudiziala d'in partenadi registrà tenor l'artitgel 22c LFLP⁴⁴ èn exceptads da la limitaziun tenor l'alinea 3.

⁴³ CS 311.0

Art. 81b Deducziun da las contribuziuns, sche la prevenziun vegn cuntinuada suenter la sortida da l'assicuranza obligatorica

Las contribuziuns da personas che cuntinueschan voluntarmain cun la prevenziun suenter ch'ellas èn sortidas da l'assicuranza obligatorica (art. 47 e 47a) dastgan vegnir deducidas tar las taglias directas da la Confederaziun, dals chantuns e da las vischnancas. Tgi ch'è assicurà tenor l'artitgel 47 e na cuntanscha naginas entradas suttemessas a las contribuziuns da la AVS, po deducir las contribuziuns durant 2 onns, maximalmain però fin a la vegliadetgna da referenza.

Disposiziuns transitoricas tar la midada dals 17 da mars 2017 (refurma da la prevenziun da vegliadetgna 2020)

a. Rentas currentas da vegliadetgna, per survivents e d'invaliditad

Per rentas per vegls, per survivents e per invaliditad che curran il mument da l'entrada en vigur da la midada dals 17 da mars 2017, vala vinavant il dretg vertent per la tariffa da conversiun.

b. Tariffa da conversiun minimala

¹ Il Cussegl federal reducescha la tariffa da conversiun minimala entaifer 4 onns suenter ils 31 da december da l'onn, che la midada qua avant maun entra en vigur, a la valur tenor l'artitgel 14 alinea 2.

² Ils artitgels 8, 16, 56 alinea 1 litera i e 79b alineas 1, 1bis ed 1ter entran en vigur il mument che la tariffa da conversiun minimala vegn reducida tenor l'alinea 1.

³ Per il temp transitoric tenor la litera c da las disposiziuns transitoricas tar la midada dals 17 da mars 2017 da la LAVS⁴⁵ po il Cussegl federal fixar differentas tariffas da conversiun minimalas per dunnas e per umens.

c. Generaziun transitorica e garanzia da prestaziun

¹ Tar la generaziun transitorica tutgan tut las personas che han cumplenì il 45. onn da vegliadetgna 1 onn suenter che la midada dals 17 da mars 2017 è entrada en vigur.

² Las instituziuns da prevenziun ston garantir a questas personas las prestaziuns che vegnan calculadas tenor questa lescha en la versiun che vala fin che questa midada entra en vigur.

³ Il Cussegl federal regla ils detagls; el resguarda en quest connex l'augment da la vegliadetgna da referenza da las dunnas.

d. Adattaziun da disposiziuns reglamentaricas a la vegliadetgna minimala legala

Instituziuns da prevenziun pon mantegnair – il mument che la midada dals 17 da mars 2017 entra en vigur – per las personas assicuradas ch'èn stadas assicuradas tar ellas a la fin da l'onn chalendar, che preceda l'entrada en vigur da la midada, durant 5 onns a partir da l'entrada en vigur da questa midada, disposiziuns reglamentaricas

⁴⁴ CS 831.42

⁴⁵ CS 831.10

che prevesan ina vegliadetgna minimala pli bassa che 60 onns per retrair la prestaziun da vegliadetgna.

8. Lescha federala dals 17 da december 1993 davart la libra circulaziun⁴⁶

Art. 1 al. 4

⁴ Ella n'è betg applitgabla per relaziuns da prevenziun, en las qualas ina instituziun da prevenziun che na vegn betg finanziada en la procedura da chapitalisaziun, conceda il dretg d'ina renta transitorica fin a la vegliadetgna da referenza tenor l'artitgel 21 alinea 1 da la Lescha federala dals 20 da december 1946⁴⁷ davart l'assicuranza per vegls e survivents (LAVS).

Art. 2 al. 1bis

^{1bis} Personas assicuradas pon er pretender ina prestaziun da sortida, sch'ellas èn sortidas da l'instituziun da prevenziun tranter la vegliadetgna reglamentarica minimala per retrair la prestaziun da vegliadetgna e la vegliadetgna reglamentarica da referenza e cuntinueschan cun l'actividad da gudogn u èn annunziadas sco dischoccupadas.

Art. 5 al. 1 lit. c

¹ Personas assicuradas pon pretender che la prestaziun da sortida vegnia pajada en daner blut, sche:

- c. la prestaziun da sortida importa main che lur contribuziun annuala ed ellas n'èn betg puschè entradas en ina instituziun da prevenziun entaifer 3 mais dapi la terminaziun da l'ultima relaziun da prevenziun.

Art. 8 al. 3

³ En cas d'ina libra circulaziun sto l'instituziun da prevenziun dar a mintga nova instituziun da prevenziun u da libra circulaziun las suandantas infurmaziuns:

- a. tar personas che tutgan tar la generaziun transitorica (art. 56 al. 1 lit. i LPP⁴⁸): las infurmaziuns ch'èn necessarias per calcular eventuals pajaments supplementars per garantir il nivel da prestaziun a favur da questas personas;
- b. tar personas che retiran u che han retratg ina prestaziun da vegliadetgna u che retiran ina renta pervia d'ina invaliditad parziala: las infurmaziuns davart la retratga da las prestaziuns da vegliadetgna e d'invaliditad ch'èn necessarias per calcular las pussaivladads d'acquist u dal salari che sto vegnir assicurà obligatoricamain sco er per resguardar il dumber maximal da las retratgas en furma da chapital (art. 13a al. 2 LPP).

⁴⁶ CS **831.42**

⁴⁷ CS **831.10**

⁴⁸ CS **831.40**

Art. 16 al. 3 terza frasa e 5

³ ... Prestaziuns temporaras tenor l'artitgel 17 alinea 2 pon vegnir laschadas davent per fixar la valur en daner blut, sch'ellas na vegnan betg finanziadas tenor la procedura da chapitalisaziun.

⁵ La durada pussaivla da l'assicuranza cumenza il medem mument sco la durada imputabla da l'assicuranza e finescha cun la vegliadetgna reglamentarica da referenza.

Art. 17 al. 2 lit. a–c e g

² Contribuziuns per finanziar prestaziuns e per cuvrir custs pon vegnir deducidas da las contribuziuns da las persunas assicuradas mo, sche l'autezza da las differentas contribuziuns è fixada en il reglament e sch'il basegn è cumprovà en il quint annual u en sia agiunta. I dastgan vegnir deducidas:

- a. contribuziun per finanziar ils dretgs sin prestaziuns d'invalidad fin a la vegliadetgna da referenza;
- b. contribuziun per finanziar ils dretgs sin prestaziuns da survivents che vegnan constituids avant la vegliadetgna da referenza;
- c. contribuziun per finanziar ils dretgs sin rentas transitoricas fin a la vegliadetgna da referenza; il Cussegl federal fixescha ils detagls da las cundiziuns per questa pussaivladad da deducziuns;
- g. contribuziun per finanziar la gulivaziun da perditas che resultan tar la transfurmaziun en rentas.

Art. 22e Pajament pervia da vegliadetgna u invalididad

¹ Sch'il consort creditur ha il dretg d'ina renta d'invalidad cumplaina u sch'el ha cumpleni il 60. onn da vegliadetgna, po el pretender che la renta per vita duranta tenor l'artitgel 124a CCS⁴⁹ vegnia pajada.

² Sch'el ha cuntanschi la vegliadetgna da referenza tenor l'artitgel 21 alinea 1 LAVS⁵⁰, al vegn pajada la renta per vita duranta. El po pretender che quella vegnia assegnada a sia instituziun da prevenziun, sch'el po anc sa cumprar en tenor il reglament da tala.

Art. 24f segunda frasa

... L'obligaziun da tegnair en salv extingua, sche la persuna assicurada ha cumpleni il 80. onn da vegliadetgna.

Art. 25 al. 2

² Per persunas ed instituziuns ch'èn incumbensadas da realisar las furmas da prevenziun ch'èn admissas per mantegnair la protecziun da prevenziun, en spezial

⁴⁹ CS 210

⁵⁰ CS 831.10

cun l'administraziun da la facultad, valan tenor il senn las disposiziuns da la LPP davart l'integritad e la loialtad da las personas responsablas sco er davart ils acts giuridics cun personas da confidenza (art. 51b e 51c).

Art. 26 al. 1bis e 2

^{1bis} Per instituziuns ch'èn incumbensadas da mantegnair la protecziun da prevenziun en las furmas admessas fixescha el oravant tut ina facultad iniziala e prestaziuns da garanzia. Per instituziuns existentas fixescha el in termin per furnir las prestaziuns da garanzia. L'instituziun auxiliara n'è betg tangada da questa disposiziun.

² El fixescha la tariffa dal tschains da retard.

9. Lescha federala dals 20 da mars 1981⁵¹ davart l'assicuranza d'accidents

Remplazzament d'ina expressiun

En ils artitgels 18 alinea 1 e 20 alinea 2ter vegn «vegliadetgna ordinaria da renta» remplazzada tras «vegliadetgna da referenza» .

Art. 20 al. 2 segunda e terza frasa

² ... La renta complementara vegn fixada a chaschun da l'emprima scuntrada cun la renta da la AI u da la AVS. Ella vegn adattada, sche la renta da la AVS vegn midada pervia d'ina suspensiun u pervia d'ina retratga anticipada u sch'i vegnan midadas quellas parts da la renta da la AI u da la AVS ch'èn destinadas per ils confamigliars.

Art. 22   Revisiun da la renta

Cuntrari a l'artitgel 17 alinea 1 LPG⁵² na po la renta betg pli vegnir revedida a partir dal mais, en il qual la persuna autorisada retira anticipadamain ina renta entira da la AVS tenor l'artitgel 40 alinea 1 da la Lescha federala dals 20 da december 1946⁵³ davart l'assicuranza per vegls e survivents (LAVS), il pli tard però a partir dal mument che la persuna autorisada cuntanscha la vegliadetgna da referenza tenor l'artitgel 21 alinea 1 LAVS.

Art. 31 al. 4 terza e quarta frasa

⁴ ... La renta complementara vegn fixada a chaschun da l'emprima scuntrada cun la renta da la AI u da la AVS. Ella vegn adattada, sche la renta da la AVS vegn midada pervia d'ina suspensiun u pervia d'ina retratga anticipada u sch'i vegn midà il circol da personas che retiran ina renta da la AI u da la AVS.

⁵¹ CS 832.20

⁵² CS 830.1

⁵³ CS 831.10

10. Lescha federala dals 19 da zercladur 1992⁵⁴ davart l'assicuranza militara

Art. 41 al. 1

¹ La renta vegn fixada per in temp limità u per in temp illimità. Il Cussegl federal designescha en l'ordinaziun ils cas, nua che la concessiun da rentas permanentas è esclusa, numnadamain suenter che la vegliadetgna da referenza tenor l'artitgel 21 alinea 1 da la Lescha federala dals 20 da december 1946⁵⁵ davart l'assicuranza per vegls e survivents (LAVS) è vegnida cuntanschida.

Art. 43 al. 1

¹ Il Cussegl federal adatta en in'ordinaziun las suandantas rentas cumplettaamain a l'index da las pajas nominalas che vegn erui da l'Uffizi federal da statistica:

- a. las rentas, ch'èn fixadas per in temp illimità, da las personas assicuradas che n'han betg anc cuntanschi la vegliadetgna da referenza tenor l'artitgel 21 alinea 1 LAVS⁵⁶;
- b. las rentas per conjugals e per orfens dals defuncts che n'avessan – il mument da l'adattaziun – betg anc cuntanschi la vegliadetgna da referenza tenor l'artitgel 21 alinea 1 LAVS.

Art. 47 al. 1

¹ Uschespert ch'ina persuna assicurada retira anticipadamain ina renta da vegliadetgna entira tenor l'artitgel 40 alinea 1 LAVS⁵⁷, il pli tard però cur che la vegliadetgna da referenza tenor l'artitgel 21 alinea 1 LAVS è cuntanschida, vegn la renta d'invaliditad ch'è vegnida concedida per in temp illimità pajada sco renta da vegliadetgna en l'autezza da la mesadad dal gudogn annual, il qual è la basa per la renta (art. 28 al. 4).

Art. 51 al. 4

⁴ Sch'ina persuna assicurada, la quala retirava ina renta d'invaliditad u da vegliadetgna da l'assicuranza militara, mora suenter avair cuntanschi la vegliadetgna da referenza tenor l'artitgel 21 alinea 1 LAVS⁵⁸, vegn – per calcular la renta per survivents – parti dal gudogn annual, il qual era la basa per la renta. Sch'ina persuna assicurada, la quala na retirava nagina renta d'invaliditad u da vegliadetgna da l'assicuranza militara, mora suenter avair cuntanschi la vegliadetgna da referenza, n'exista nagin dretg d'ina renta per survivents.

⁵⁴ CS 833.1

⁵⁵ CS 831.10

⁵⁶ CS 831.10

⁵⁷ CS 831.10

⁵⁸ CS 831.10

11. Lescha dals 25 da zercladur 1982 davart l'assicuranza cunter la dischoccupaziun⁵⁹

Art. 2 al. 2 lit. c

² Exceptadas da l'obligaziun da pajar contribuziuns èn:

- c. lavurants a partir da la fin dal mais, il qual els cuntanschan la vegliadetgna da referenza tenor l'artitgel 21 alinea 1 LAVS;

Art. 8 al. 1 lit. d

¹ La persuna assicurada ha il dretg d'ina indemniziun da dischoccupaziun, sch'ella:

- d. ha terminà il temp da scola obligatoric e n'ha betg anc cuntanschi la vegliadetgna da referenza tenor l'artitgel 21 alinea 1 LAVS⁶⁰;

Art. 13 al. 3

aboli

Art. 18c al. 1

¹ Prestaziuns da vegliadetgna da la AVS e da la prevenziun professiunala vegnan deducidas da l'indemniziun da dischoccupaziun.

Art. 27 al. 3

³ Per persunas assicuradas ch'èn daventadas dischoccupadas entaifer ils ultims 4 onns avant ch'ellas han cuntanschi la vegliadetgna da referenza tenor l'artitgel 21 alinea 1 LAVS⁶¹ e da las qualas l'intermediaziun è nunpussaivla u fermamain difficila en general u per motivs dal martgà da lavur, po il Cussegl federal augmentar il dretg per maximalmain 120 diarias e prolungar il termin general per retrair prestaziuns per maximalmain 2 onns.

12. Lescha federala dals 17 da december 2004 davart la sorveglianza da las interpresas d'assicuranza⁶²

Art. 37 al. 2 frasa introductiva (concerna mo il text franzos) e lit. b sco er 3bis

² Per la prevenziun professiunala ston ellas manar in quint da gestiun annual separà. Quel cumprova en spezial:

- b. las premias, divididas en premias da spargn, da ristga, da garanzia per la transfurmaziun en rentas e da custs;

⁵⁹ CS 837.0

⁶⁰ CS 831.10

⁶¹ CS 831.10

⁶² CS 961.01

Refurma da la prevenziun da vegliadetgna 2020. LF

^{3bis} Tar l'attribuziun dal surpli separà tenor process sa basan las interpresas d'assicuranza sin ils medems circuls da persunas assicuradas sco er sin ils medems criteris e sin las medemas ponderaziuns sco tar la calculaziun da las premias.

Art. 38 al. 2

² Tariffas per prestaziuns en cas da mortoris e d'invaliditad valan spezialmain alura sco abusivas, sche las premias che resultan da talas surpissan per dapli che 100 pertschient il donn che vegn spetgà tenor la statistica da donn.

III

¹ Questa lescha è suttamessa al referendum facultativ.

² Il Cussegl federal fixescha l'entrada en vigur.

³ La lescha entra mo en vigur ensemen cun il conclus federal dals 17 da mars 2017⁶³ davart la finanziaziun supplementara da la AVS tras in augment da la taglia sin la plivalur.

Lescha federala davart l'augment da las tariffas da la taglia sin la plivalur en favur da la AVS

dals 17 da mars 2017

L'Assamblea federala da la Confederaziun svizra,
sa basond sin l'artigel 130 alinea 3 da la Constituziun federala⁶⁴,
suentar avair gi invista da la missiva dal Cussegl federal dals 19 da november
2014⁶⁵,
concluda:

Art. 1   Augment da las tariffas da taglia

Per garantir la finanziaziun da l'assicuranza per vegls e survivents (AVS) vegnan las tariffas da la taglia sin la plivalur augmentadas sco suonda:

- a. la tariffa normala per 1 punct procentual;
- b. la tariffa reducida per 0,3 puncts procentuals;
- c. la tariffa speziala per prestaziuns d'alloschament per 0,5 puncts procentuals.

Art. 2   Utilisaziun dal retgav

Tut il retgav che resulta da l'augment da las tariffas da la taglia sin la plivalur va a la AVS.

Art. 3   Aboliziun d'in auter relasch

Il conclus federal dals 20 da mars 1998⁶⁶ davart l'augment da las tariffas da la taglia sin la plivalur en favur da la AVS/AI vegn aboli.

⁶⁴ CS 101

⁶⁵ Fegl uffizial federal 2015 I

⁶⁶ CULF 1998 1803

PP
Spediziun postala

Trametter enavos a la controlla
d'abitants da la vischnanca

Recumandaziuns
a las votantas ed als votants

Il Cussegl federal ed il parlament
recumondan da votar ils
24 da settember 2017 sco suonda:

- Gea al conclus federal davart la
segirezza alimentara (cuntraproposta
directa a l'iniziativa dal pievel «Per la
segirezza alimentara» ch'è vegnida
retratga)
- Gea al conclus federal davart la
finanziaziun supplementara da
la AVS tras in augment da la taglia
sin la plivalur
- Gea a la Lescha federala davart
la refurma da la prevenziun da
vegliadetgna 2020

Fin da redacziun:
16 da zercladur 2017

Video da votaziun:
www.admin.ch/videos

Ulteriuras infurmaziuns sin:
www.admin.ch
www.parlament.ch
www.ch.ch

Edì da la Chanzlia federala